

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

ילדים
ההומיקס
חזונו

על השמטה ועל הפלפל

ראיון עם אהרן אריאל לביא על העקרונות היהודיים שעיצבו את המערב, על רעיון השמיטה ועל המעבר מאנרכיזם לחסידות

התוועדות נעליים
עם הרב שבתי
סלובטיצקי

פעם לא באמת
חייתי לשבת
שרון נאגרי

הנודניק התורן
שיחת חברים עם
מיכי יוספי

כל העולם שמע.
אבל רק אחד בא
אהרן רזאל

יעדים נכונים
בעבודת ה'
שאלת השבוע

הכסף שחסכתם מעשיר את הבנק שלכם??
משקיעים באמונה,
השקעה עם בטוחה נדל"נית
ועם תשואה קבועה ומובטחת!

Invest in Israeli
real-estate
with confidence!
A Guaranteed
return,
with a second
Lien!

משקיעים
באמונה
אקום באווא אבסא סאק

לפרטים ולקבלת פרוספקט מפורט - חיגו למשה ארליך:
invest@bemuna.co.il ☒ 055-725-1483 ☎ 073-376-6088 📞

השיעור שקראתם ואהבתם?

שאלות באמונה?

רעיונות לפעולה?

סיפור לחיזוק?

מהיום כל התוכן

קרוב אליך בקליק

אלפי טורים, רעיונות, סיפורים, שׁוׁתים ושיעורים עמוקים ומחזקים של מיטב הכותבים: הרב יהושע שפירא · הרב יונתן זקס זצׁל · אביתר בנאי · צבי יחזקאלי · הרב עדין ארץ ישראל · אהרו רזאל · מיכל וולשטיין · אלומה לב ועוד המון שהנייר צר מלהכיל אבל האתר לגמרי מאפשר

קרוב אליך

חפשו בגוגל: קרוב אליך, בטוח שתמצאו

www.karovel.co.il

בס"ד

שבת התלמוד הירושלמי כינורה של ארץ ישראל

שלושה ימים של הרצאות, סיורים
ומנגינות במלון כינר

חמישי - מוצ"ש | פרשת
ט' - י"א אדר א' · 10-12/2 | תצווה

בהשתתפות:

הרב יהושע ויצמן, נשיא מכון הירושלמי
הרב אליהו רחמים זיני, הרב איתאל בר לוי,
פרופ' לייב מוסקוביץ', הרב ד"ר אברהם בלס,
הרב שמואל הרשלק, הרב ד"ר יהודה זולדן,
הרב ד"ר אליהו אביעד, ד"ר יפה זלכה.

- מופע של אנסמבל ניגון ירושלמי
בהנחיית הלל מאלי
- הרצאות ופאנלים במגוון נושאים

- סיור בעמק הבכא
ברמת הגולן בהדרכתו של
תת אלוף במיל' אביגדור קהלני

אשמך more

להרשמה חפשו "שבת התלמוד הירושלמי בכינר"
marketing@evp.co.il | 054-4226869

לכבוד: מערכת עלון 'קרוב אליך'

בזמנו הייתי קורא בשקיקה את מאמריו של הרב זקס זצ"ל על פרשת השבוע. פרשת בא היא פרשת בר המצווה שלי, ואני ממש מחפש את מה שהוא כתב

ממש ממש תודה
גדעון מירושלים

קרוב אליך, עכשיו גם

בקליק

קרוב אליך

כל הטורים, הכותבים, הכתבות והרעיונות שקרובים אליכם **ועוד הרבה יותר עכשיו באתר החדש של "קרוב אליך"**

www.karovel.co.il

מבודדת או מאומתת?

זה המתווה של **מגזין פנימה** עבורך

נחשפת לחולה או נדבקת

בדיקת אנטיגן מוסדי או PCR

שלילית

שחרור
מבידוד

חיובית*

מגיע לך מגזין
פנימה במתנה
עד לבית!

לקבלת המגזין חפשי בגוגל:

« אני חיובית לפנימה »»

* המתנה מיועדת גם למבודדות

צִיּוּר לְרֵבִינָא שְׁהוֹדִינִיק רֵבִי - לֹא מִשְׁנֵי אִם זֶה טְרַמֵּן
 אֲחֵי בְרַמְטוֹר, אֹו 'שְׁוֹרֵר' שְׁמַבְקֵשׁ צְדָקָה - הֵנָּה בְּלִצְמ
 הַדְּמָנוֹת לְאֹרֶז לְרֵבִיִּים סַבָּל וְנִצְלֵי כֹּלֵי יְהוּדֵי אֲחֵר.

**שיחות
חברים**

עם מיני יוספי

מאה שיחות חברים עם
מיני האהוב מחכות לכם
נעת באתר 'קרוב אליך'

עצור - הזדמנות לפניך!

אור ושפע על חייו, והוא בוחר באופציה של הכעס. לשונו של רבי נחמן היא כך: "כְּשֶׁאֲדָם צָרִיךְ לְרַחֲמִים, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹלֵחַ לוֹ רַחֲמָנוֹת, שֶׁהוּא יֵרַחֵם עַל אַחֵר. וְעַל יְדֵי זֶה מְרַחֵם עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָּהּ: כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת מְרַחֵם עָלָיו, וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב: וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ".

הפסוק המוכר: "וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ" מקבל כאן משמעות חדשה - נתינת הרחמים של הקב"ה, עניינה הוא לתת לאדם הזדמנות לרחם על מישהו אחר ולעזור לו, כדי שהאדם המרחם יזכה לרחמי שמים. רבי נחמן מוסיף ואומר: "ומדת הרחמנות תלוי בדעת, מי שיש לו דעה יש לו רחמנות".

היכולת לצאת מתוך עצמנו ולרחם על הזולת, קשורה לדעת שלנו, שעל ידה מבינים שבעצם יש לפנינו הזדמנות ולא בעיה. אדם חסר דעת רואה באדם שמטריד אותו רק בעיה גדולה, מתמלא בכעס, וממילא מפסיד את ההזדמנות לקבל רחמים מלמעלה.

צריך להבין שהנודניק הזה - לא משנה אם זה 'טרמפ לחץ' ברמזור, או 'שנורר' שמבקש צדקה - הוא בעצם הזדמנות ללמוד להיות סבלן ומכיל כלפי יהודי אחר. אם נצליח לעצור, אולי להקשיב לו כמה דקות או אפילו להועיל לו במשהו פרקטי, נזכה למשוק עלינו רחמים רבים, שכולנו ודאי נזקקים להם. נראה לי, שיש כאן מבט מהפכני איך להתייחס לכל המטרידים למיניהם שבאים עלינו לטובה - היום, ובכל יום. גם אם מישהו חושב שהוא לא כל כך זקוק לרחמים כרגע, ולכן יש לו פטור מנודניקים, כדאי גם לו בכל זאת לנהוג בסבלנות ורחמנות. כנראה שם זימנו לו מצב כזה, אז גם לו יש צורך ברחמים. בכל אופן, עיקר העניין הוא להתייחס למצבים המעייקים בתור הזדמנות לישועה. הזדמנות לרחם על אחרים ולפתוח פתח לשפע רוחני של רחמים עלינו.

גם אם אדם נורא ממהר ונורא עסוק, ולכן קשה לו לראות נכון את המצב, שישתדל לזכור שכל מטרד מזמין טובה וברכה. היישום של הרעיון הזה הוא מידי, ואתם מוזמנים כבר ברגע זה להתחיל לממש אותו - אם פושט יד ברמזור התחיל לנאום לכם, או שהילדים בבוקר לא שיתפו פעולה עם ההכנות ליציאה ללימודים בבית ספר, תנסו לרחם. לא לתת לכעס להרים ראש, ולזכור - הזדמנות לרחמים לפניך!

סיטואציה מטרידה

בהקשר הזה, חשבתי על הסיפור הידוע על אותו יהודי פשוט שחי בתקופת האר"י הקדוש, ושמע בדרשה של הרב המקומי על עניין לחם הפנים שהיה בזמן בית המקדש. מחמת היותו אדם באמת פשוט, הוא לא כל כך הבין את ההקשר, וחשב בתמימות שגם הוא יכול להכין לחם לכבוד הקב"ה. מאותו יום, הוא הכין בכל יום שיש שנים עשר לחמים, והניח אותם בארון הקודש של בית הכנסת, לכבוד הקב"ה. זמן לא רב אחרי שהוא היה מניח שם את הלחם, שמש בית הכנסת היה מגיע להכין את המקום לשבת, ולוקח את הכיכרות היפים והטעימים אליו הביתה, ושם בהם גם הוא. היהודי הפשוט מצידו, היה מאושר שהקב"ה מקבל את קורבנו...

במשך תקופה ארוכה הוא היה חוזר בכל ליל שבת ומספר בהתלהבות לאשתו שה' רצה את קורבנם. אחרי כמה שנים, רב בית הכנסת נכח במקום כאשר אותו יהודי הניח את הלחמים בארון הקודש. כששאל את היהודי למעשיו, הוא ענה בתמימות שהוא מביא את לחם הפנים! אות רב החליט להוכיח אותו על טעותו במילים חריפות, עד שהיהודי נכלם והפסיק עם כל העניין.

מספרים שהאר"י הקדוש שלח שליח לאותו רב, ואמר לו שהוא גרם נזק גדול, ושהוא לא יוציא את שנתו. תמימותו של היהודי העלתה נחת רוח למרומים, כמו בזמן שהיה לחם הפנים ממש בבית המקדש. ללא ספק, אותו רב החמיץ הזדמנות לראות את הפוטנציאל שטמון בסיטואציה המטרידה - כפי שהיא נראתה בעיניו - וגרם להפסד אדיר. שנוכה לגדול וללכת עם הדעת, שמלמדת אותנו לראות בכל בעיה - הזדמנות לרחמים. לחיים!

שלום חברים! מן הסתם יצא לכם כמה פעמים בחיים להיקלע למצבים שבחנו את הסבלנות שלכם. אולי נתקעתם בדרך, או שאדם שנראה לכם מוזר פנה אליכם באמצע הרחוב, ואתם ודאי יודעים שלצער הלב לא תמיד יש סבלנות להאיר פנים ולהישאר רגועים. רבי נחמן מלמד אותנו, שצריך לראות מצבים כאלה בצורה שונה לגמרי:

כל מצב שכזה הוא בעצם הזדמנות גדולה עבורנו. הבן אדם שמטריד אותנו כרגע, ומשגע אותנו שהוא זקוק לעזרה, נשלח משמים כדי לפתוח לנו פתח לישועה גדולה. כשיהודי זוכה להתגבר על הנטייה הטבעית לרחות כל נודניק שנקרה בדרכו, ומתפנה אליו מתוך יישוב הדעת - למרות שלא נוח בדיוק עכשיו להתעסק איתו, ולמרות שאולי בכלל לא מגיעה לו עזרה - הוויתור הזה על העמדה של הכעס וחוסר סבלנות, הוא התחלה של גאולה.

המרחם הוא ירחם

במקום לראות במצב הזה הזדמנות נפלאה, ובמקום להבין את תחילת הישועה שמסתתרת מעבר לפינה, אדם עלול ליפול לכעס ולאבד את ההזדמנות שלו. רבי נחמן מבאר שזאת כוונת שלמה המלך בקהלת: "אֵל תִּבְהַל בְּרוּחֶךָ לְכַעֵס כִּי כַעַס בְּחֵיק פְּסָלִים יִנְוַח". אמנם הסיימת של הפסוק הזה אולי יותר מוכרת, אבל לענייננו, ההתחלה שלו חשובה לא פחות - "אֵל תִּבְהַל בְּרוּחֶךָ לְכַעֵס". שלמה המלך אומר לנו, שלא כדאי למהר ולהסיק מסקנות שמובילות לכעס.

אדם שכועס, נחשב לכסיל. 'כסיל' הוא אדם שמחמיץ הזדמנויות. אדם שלא רואה את הפוטנציאל המדהים שעשוי להיות להתרחשות שלפניו להמשיך

שבת מוריה
גבעת הקטורת

היכרות
בישיבת 'מוריה'
גבעת הקטורת
בראשות הרב ארלה הראל

נכשיו ינתן לך ההזדמנות להכיר אותה יותר מקרוב

שבת עיון בנושא

"אנשי קודש תהיו לי" על אתגר הקדושה בדורנו

במהלך השבת יתקיימו שיעורים מפי רה"י הרב ארלה, הרב מנחם מקובר, הרב יאיר פרנק ושאר רבני הישיבה, וכן סדנת התבוננות עם ר' דוד ריינוס.

ביום שישו נערוך סיור באתר הקמת הישיבה. בשבת תוכל להישפך לדרכה של הישיבה, להכיר את צוות הישיבה, ולהתרשם מעט מן המקום בו היא אמורה להיבנות.

השבת מיועדת גם לתלמידי שיעור א בישיבת, המעוניינים להצטרף לגרעין הבוגר בישיבה

להרשמה ופרטים נוספים
המפיע הרוחני הרב אופיר טביב | 0525757841 | שלו גילבר 0545649142

ניתן יהיה לקיים ראיון ומבחן קבלה ביום שישו, במצושת"ק או ביום ראשון

לְכֹרֶתְחֵלָה

ישיבות ההסדר הן ההזדמנות שלך לעשות
כל מה שאתה מאמין בו
לעשות למען עם ישראל בלימוד תורה,
בביטחון ובפעילות חברתית והתיישבותית
ולעשות למען עיצוב האישיות והערכים שלך

איגוד ישיבות ההסדר

לפרטים על הישיבות השונות ולתיאום שבו"ש חפש ב- [Google](https://www.google.com) **איגוד ישיבות ההסדר**
WWW.HESDER.ORG.IL | OFFICE@HESDER.ORG.IL | 02-6209010

הרב אולה הראל

ראש ישיבת 'מוריה', גבעת הקטורת
ונשיא ישיבת 'לב חדש', שילה

השמייטה והשבת

על טעמיה של מצוות השמיטה עמדו רבים לאורך הדורות, וכמה וכמה הסברים ניתנו לה.

אחד הקדומים שבהם, מופיע כבר בספר החינוך (מצוה פד): "משרשי המצוה, לקבוע בלבנו ולצייר ציור חזק במחשבתנו ענין חרוש העולם כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, וביום השביעי, שלא ברא דבר, הכתיב מנוחה על עצמו. ולמען הסיר ולעקור ולשרש מרעיונו דבר הקדמות, אשר יאמינו הכופרים בתורה, ובו יהרסו כל פנותיה ויפרצו חומותיה, באה חובה עלינו להוציא כל זמנינו יום יום ושנה שנה על דבר זה למנוח שש שנים ולשבות בשביעית, ובכך לא יתפרד הענין לעולם מבין עינינו תמיד, והוא כענין שאנו מוציאים ימי השבוע בששת ימי עבודה ויום מנוחה".

כלומר, טעם השמיטה דומה וקרוב לטעם שבת בראשית - הכרה והפנמה של אמונת בריאת העולם על ידי הקב"ה בשישה ימים.

אם נשים לב ללשון הכתוב, נראה אכן חיבור מעניין בין שבת הארץ לשבת בראשית. בשנת השמיטה מצווה התורה (ויקרא פרק כה ג-ד): "שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר פרמך ואספת את תבואתה. ובשנה השביעית שבת שבתוך יהיה לארץ שבת לה...", וגם לגבי שבת בראשית נאמר בפרשתנו (שמות כ ח-יא): "זכור את יום השבת לקדשו... ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך. ויום השביעי שבת לה' אלהיך לא תעשה כל מלאכה".

שימו לב - לא רק שהתורה מצווה על השביתה, היא מצווה גם על העבודה! לשם מה נכתב ציווי כזה? וכי צריך לצוות את האדם לעבוד? ירצה - יעבוד, לא ירצה - ישבות (וימות מרעב, בעיה שלו...).

מה מטרת הציווי על העבודה בששת הימים וכשש השנים? עומד על כך בספר 'דרך אמונה' (לרבי מנחם מנדל שטרן מסיגט זי"ע, תלמידו של ר' משה לייב מסאסוב, נפטר בתקצ"ד) באומרו:

"המפרשים חקרו בטעם השמיטה. והנראה לומר עוד... כי לדברי הפילוסופים, אי אפשר לאדם להשיג רצון ה' יתברך רק אם יידבק בשכל אחר שיפרוש ויניזר לגמרי מעסקי העולם. אבל באמת דרך התורה המייעצת לאדם ומחייבתו לעסוק במלאכת קיום העולם, מורה על כוונת הבריאה של העולם, ולכן בא הציווי בתורה 'ששת ימים תעשה מלאכתך' וכן בשמיטה 'שש שנים תזרע שדך' להיות שהתורה מחייבת האדם שיעסוק במלאכה ובקיום העולם, וזה ניכר כשעובד כל השבוע ונח בשביעי, ולא שובת מן העצלות".

ישנן שתי תפיסות של קדושה - זו של הפילוסופים (ובמידה מסוימת גם של דתות אחרות), הרואה רק באדם הפרוש את האדם הקדוש. רק על ידי התנתקות מעשיה גשמית ומהתעסקות בחומר ניתן להתרומם למעלה. באות מצוות השבת של תורתנו הקדושה ומלמדות אותנו את ההיפך - ששת ימים תעבוד, ושש שנים תזרע, ואז, אם בשביעית תשבות, תהיה באמת קדוש. קדוש שמקדש את החומר, קדוש כזה, שגם ששת ימי העבודה שלו הם בעצם קודש לה'.

אהרן רזאל

יתרו היה יכול להתחזק בבית, ללמוד תורה בזום.
למה הוא יצא למדבר?

האדישים והרעבים

כל העולם שמע. אבל רק אחד בא.

כל יושבי כנען רעדו, אבל רק אחד שהתפעל, יצא למדבר הצחיח, עזב הכל והכריז: "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלקים".

יתרו לא היה דמות תנ"כית קלאסית עם גלימה, חגורה וזקן. כתוב במדרש, "לא היתה עבודה זרה שלא הניח". יתרו ניסה והכיר את הכל. כל פולחן, כת, אליל, מיטה של מסמרים, מנזרים במזרח הרחוק.

ראיתי פעם תמונות של שבטים פגאניים באפריקה. רואים את זקן השבט עם ראסטות עד המתניים ופנים מקומטות מעשן של קטורת. אני לא אומר שכך נראה יתרו לפני שקנה כובע וחליפה במאה שערים... אבל בכל מקרה יתרו עזב הכל ובא.

כולם מכירים את הנבואה המרגשת. "הנה ימים באים... והשלחתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים". שואלים בהומור, למה בכל זאת הפסוק היפה הזה נמצא בסוף נבואת תוכחה של הנביא עמוס? ועונים: כשם שאדם מאוד רעב אוכל הכל, כל מה שמניחים לפניו הוא בולע... כך לצערנו צריך להיזהר בדור רעב כמו שלנו, שיש שקופצים על כל טרנד חדש של רוחניות מדומה. אך, אסור לשכוח מהעיקר - לימוד תורה. פנימיות. ספר חסידות. ניגון עתיק.

ר' שלמה אומר שיש שני סוגי אנשים - האדישים והמשתנים. האדישים רואים את הניסים שיש בעם ישראל בדור הזה, שלמדו על השואה, אך זה לא מזיז אותם, לא משנה אותם. ואילו המשתנים - אלו שרעבים לשמוע דיבור של אמת ונותנים לו לגעת בהם פנימה. יתרו שמע, וחל בו מהפך. מה שמע ובא? קריעת הים ומלחמת עמלק.

ה'נתיבות שלום' מדגיש שהחידוש הגדול הוא עצם בואו. הרי הוא היה יכול להישאר במדין ולהתחזק. ללמוד תורה בזום מהבית... אבל הוא שמע והבין: אם אחרי נס כל כך גדול שנקרע הים, עדיין היו בעם ספקות באמונה ועמלק החצוף מעז להלחם בהם, כנראה שצריך לבוא. לעשות צעד. להצטרף. להירשם. לקבוע חברותא. להיכנס לישיבה.

יתרו אומר: "ברוך ה' אשר הציל אתכם". חז"ל אומרים "לא היה אדם שידע להודות עד שבא יתרו". הוא הראשון? מה עם לאה אמנו, שהודתה לה? והיו כמובן עוד. מסביר ה'שפת אמת': יתרו הוא הראשון שאמר תודה - על משהו שקרה למישהו אחר! עומק עומקים. לומר תודה על מה שקרה לך, זה טבעי ומתבקש. אבל כוח ההתפעלות של יתרו הביא אותו להתרגש מהצלחה של האחר. לשמוח עבורו. וכך הוא זכה למה שזכה.

כתוב בירושלמי: עתיד אדם לתת דין וחשבון על כל דבר שראה ולא נהנה ממנו.

ואני מוסיף... עתיד אדם ליתן דין וחשבון על כל רגע שלא התפעל מהחיים סביבו.

עתיד אדם ליתן דין וחשבון על כל מקום שלא עצר לומר שירה. על צפירת מכונית בה הסתובב וחיפש את הצופר, ולא הביט השמימה אל מי שקרא לו להתעורר.

במאאת ד שנים ליהקאת הפרוייקט ואכבאז פרשת קבאת התורה

בית "הלכה למיכה" מציג: **הלימוד היומי שלך אצלך בווטסאפ**

מתחילים מהתחלה!

שמירת הלשון

(הרב עוזי לויאן)

0533017378

תהילים

(קריאת פרק יומי)

0585664499

לע"נ אליעזר בן אברהם

חדש!

תנ"ך

(הרב שאול אלעזר שנלר)

0509222214

תניא

(הרב משה שילת)

0506275391

לע"נ אשר בן שולמית

מסילת ישרים

(הרב איתמר ליברמן)

0552410789

משנה

(העורך)

0556630468

לע"נ יעקב (ביטון) בן אסתר

הלימוד יחל ביום שני כ"ב שבט

להצטרפות לפרוייקטים הקיימים:

הלכות שבת

(פניני הלכה)

0528690077

הלכות יום-יום

(פניני הלכה)

0546050100

אור החיים על פ"ש

(הרב פרץ איינהורן)

0509329417

צניעות וקדושה לבנים

(הרב ליאור לביא)

0543008020

למעוניינים להצטרף: שילחו דרך הווטסאפ את המילה "צרף" למספר של הפרוייקט הרצוי ושימרו אותו באנשי הקשר שלכם. הלימוד היומי נשלח דרך רשימת תפוצה ולא דרך קבוצה!!!
"הלכה למיכה" הינו מיזם לימוד יומי בווטסאפ בכתב ובשמע לע"נ מיכה אליעזר קירשנבוים ז"ל בן יחזקאל נפתלי ותמר.

שאלה: איך לסמן יעדים נכונים בעבודת ה'?

וכל זה הינה שווה לי!

הרב שניאור קץ

ראשית, בוודאי חשוב לסמן יעדים, כדברי הרמב"ם בעניין חובת הציפייה לגאולה שחייבים גם לצפות ולא רק להאמין. איך עושים את זה? הכלל הראשון והבסיסי ביותר הוא לקחת יעדים שהם כרי השגה, ולא לנסות ללכת על יעדים לא מעשיים ולא כרי ביצוע שהם סוג של "הלכתא למשיחא". הדרך הפשוטה בעניין הזה היא הדרך שקבעו בעלי המוסר: יעדים קטנים ולזמן מוגבל.

הכלל השני, לוודא שהיעדים שאני מציב לעצמי יהיו באמת נכונים לי, ולא משהו ששייך לאנשים אחרים. מסופר שפעם המגיד ממעזריטש אמר לתלמידיו תורה עמוקה על עבודת התשובה, אז רבי זושא מיד פירק את עניין התשובה לכלים שנכונים לו, על פי ראשי תיבות של המילה תשובה: "תמים תהיה עם ה' אלוקיך", "שויתי ה' לנגדי תמיד", "ואהבת לרעך כמוך", "בכל דרכיך דעהו" ו"הצנע לכת עם אלוקיך". למה לפרק רעיונות גדולים לפרטים קונקרטיים? כי תפסת מרובה לא תפסת.

הכלל האחרון והחשוב ביותר הוא לזכור תמיד ש"מעט זה גם כן טוב", לשמוח בכל דבר גדול וקטן שמתקדמים בו, ובה מנצחים את עמלק - זה שמזנב בנו דווקא בדרך - שלוחש לנו על כל צעד שעשינו "וכל זה איננו שווה לי".

נשמות טועות

אסתר פיקרסקי

כאשר הנשמה יורדת מלמעלה להתלבש בגוף - יש לה השליחות שלה, אלא שיש להשתדל שלא להיות מן הנשמות הטועות, כפי שמספרים בשם הוד כ"ק רבנו הזקן סיפור מגביר ובעל העגלה שלו:

בעלי עסקים עשירים מזמנים עברו היו נוסעים להשיג סחורה רק בזמן מסויים בשנה, ובשאר הזמנים היו עוסקים בתורה. אירע שגביר ובעל העגלה שלו הגיעו לעיר ביום שישי אחר הצהריים. הגביר הלך לטבול לכבוד שבת, לבש בגדי שבת והלך לבית הכנסת.

בלכתו ברחוב נתקל בעגלה גדולה ששקעה בכוח, ומכיוון שעליו לקיים "עזוב תעזוב", ניגש לעזור. והיות שלא היתה לו שייכות לעבודה כזו, התכלך כולו, ניזק ונפצע, וכך הגיע לבית הכנסת מדמם ומלוכלך.

ואילו בעל העגלה הלך אחרי המרחץ לבית הכנסת, הגיע לשם בשעה מוקדמת ואמר בינתיים תהלים. בפגשו בהרבה אורחים עניים שהגיעו ממרחקים, הזמין אותם אליו לשבת, עד שהגיעו למספר של עשרה. אחרי קבלת שבת כשרצה הגבאי לחלק את האורחים בין הבעלי-בתים שבעיר, אמרו כל האורחים שיש להם כבר היכן לאכול.

אחרי התפילה חזר הגביר לאכסנייתו פצוע, ואילו בעל העגלה מוביל איתו עשרה אורחים לאכול סעודת שבת. הגביר קיים מצות "עזוב תעזוב", ובעל העגלה - מצות הכנסת אורחים.

לאחר מאה ועשרים, כשדינם בא לפני בית דין של מעלה, פסקו שעל בעל העגלה לרדת למטה לקיים מצות "עזוב תעזוב", ועל הגביר לרדת ולקיים מצות הכנסת אורחים.

לכל אחד ישנה השליחות שלו, אלא שיש לדעת מהי השליחות, שלא להחליף בשליחותו של השני (ספר הישחות ה'תש"ד).

מה מסתתר פה בסיפור? שני אנשים טובים שמאוד רצו לעזור ולקיים מצווה שנפלה בחלקם. העגלון זכה לקיים מצוות הכנסת אורחים והגביר מצוות עזוב תעזוב עמו. בסוף הם נקראים 'נשמות טועות'.

בשביל לכוון ליעד נכון צריכים כמה דברים. רצון והתלהבות זה טוב להתחלה אבל זה לא מספיק. הנגיד רצה מאוד לעזור והסכים להתלכלך ואפילו להיפצע, אבל זה לא היה מספיק בשביל לסייע לאנשי העגלה. וכן העגלון הפשוט, לקח הביתה אנשים מעבר ליכולת שלו ויתכן והם יצאו משם רעבים. חבל שלא הביא אותם לנגיד, שאצלו השולחן ערוך מכל טוב, וחבל שהנגיד לא קרא לעגלון שידוע לחלץ עגלות.

אנחנו צריכים משפיע שמכיר אותנו ויכול לכוון, לדרבן ולעודד ליעד הנכון.

דבר שני זה לעשות הכל בשלבים. העולם נברא בשישה שלבים (ימים), ממזרים יצאנו בעשרה שלבים (מכות) ואת התורה קיבלנו אחרי עבודה של שבעה שלבים, או בעצם ארבעים ותשעה. כל שלב מהווה הישג והצלחה. ועדיף להסתכל על יעדים קטנים והצלחות גדולות, מאשר על יעדים ענקיים והמוץ כישלונות.

תנו ללב להישבר

אהרונ ברגשטיין

מה היעדים לארוחת צהריים? מה היעדים לאהבה? מה היעדים לאמונה? מה היעדים לניגון? יעדים זו מילה יפה של עסקים. אבל רוחניות יותר דומה לחיים מאשר לעסקים. האם למשפחה שלך יש יעדים וכלי זה היא לא מצדיקה את קיומה? מה, המשפחה שלך היא מחלקה בחברת הייטק??

כשאתה רעב אתה לא צריך לסמן יעד' ושמר ארוחת צהריים. ואם אתה לא מצליח להיות רעב, אתה צריך ללכת לרופא שיתקן לך את הגוף שחדל לעבוד בטבעיות. טבלת תזונה לסובלים מהפרעות אכילה היא לא רפואה אלא פתרון חיצוני ומני שבא להציל מהירדרדות למצב גרוע יותר.

ההחלטות הכי טובות שקיבלתי בחיי בעבודת ה', היו דברים שהבשילו בי עד שהגיע זמנם לבקוע ולהתממש. אחרי שהמנוע הפנימי היה חם, הפרקטיקה זרמה. לעומת זאת, כמות הטבלאות, ההספקים וההחלטות הטובות שהתאדו לשום מקום מעידה על כך שפרקטיקה, קאוצ'ינג ומדוייקת ככל שיהיה, לא יכולה להחליף את הכוחות העמוקים של הנפש.

כל מי שמגיע להתוועדות כשיש לו יעד מסומן לכיבוש, כל מי שפתח את סידור התפילה כשהוא יודע איך זה יעבוד, חשוד בעודף חשיבה מערבית. ובפראפראזה לעקיצה החסידית על המלאכותיות של דברים "היוצאים מן הלב" כשהם מוכנים מראש וכתובים בראשי פרקים בכיסו של הנואם: "והנה (גם אם) אמת נכון הדבר - נעשתה התועבה הזאת בישראל" - גם אם נכון שבמישור פרקטי יעדים כמותיים יכולים לתת בוחן מציאות ולאפס אותנו, תהיה זו תועבה לקרקע את עבודת ה' לגרפים של הישגיות. איך היה נראה שיר השירים אם היו מייבשים אותו לסימון יעדים נכונים והפחתת תסכולים? עזבו אתכם מיעדים, ועוד יותר מ'יעדים נכונים'. נר ה' נשמת אדם. כמו להבה מתנועעת. אין גרף שמסוגל למדוד אותה, ואין גרף שיכול להצית אותה.

האם הנר שלך דולק? מה הרצון שלך? מה מפליא אותך? מהי תשוקת הנשמה? למה אתה מתגעגע? צמאה לך נפשי.

ארץ ישראל מחכה לך

בואי לעצמות איתך

יוק היכרות
וראינות
14.2 | י"ג אדר א'

חדש! << מדרשת רוח רגבים בגולן שירות לאומי חקלאי בשילוב לימודי מדרשה

נופי הגולן
הייחודיים

שירות מטעם
האגודה
להתנדבות

בניין רוحي
בלימודי
מדרשה

שליחות
חקלאית
לאומית

סמינסיית! בואי להתחבר לאדמה, לתורה, לעצמך

לרישום: 050-6619045 | מדרשת רוח רגבים בגולן

האגודה להתנדבות
יוצרים שינוי בונים עתיד

פשוט צריך לשבות

וכשנעלמת הביקורת המעגל הסגור נפתח!
 וזה באמת מה שקרה לי.
 ברגע ששמחתי מאיך שאני שובתת את השבת.
 מרגע שראיתי את הטוב שבמנוחה הרבה וההתחזקות,
 שבאכילה המענגת והמפנקת.
 מהנקודה שבה התחלתי להתענג על השבת באמת
 בלי ייסורי מצפון,
 נכנס אוויר חדש.
 כבר לא הייתי מכווצת.
 ואחרי כמה שבתות גיליתי,
 שאני ישנה פחות וגם קוראת ספר.
 שאני אוכלת פחות וגם יוצאת לטיול ברחובות הישוב
 להוריד קצת את מה שכן אכלתי.
 שאני שומעת בכל יום חמישי תוך כדי הבישולים,
 שיעור על פרשת השבוע,
 ומתחברת למהות של אותה שבת.
 שאני מתחילה להתפלל.
 ברגע שהפסקתי להלקות את עצמי על האופן שבו אני מתחברת
 לשבת.
 ברגע שקיבלתי בחיך את זה שאני רק ישנה ואוכלת.
 שאני מתענגת על השבת.
 ושזה בסדר שכרגע בעיקר מבחינה חומרית.
 ברגע שכבר לא הייתי מכווצת מהלקאה עצמית,
 התחלתי כמעט בלי לשים לב,
 להוסיף את כל אותם דברים רוחניים.
 כמו תפילה.
 כמו הליכה באוויר הצלול.
 כמו לימוד של פרשת שבוע.
 יש לנו נטיה לחשוב,
 שאם לא נבקר את עצמנו לא נתקדם.
 ושאם נקבל את עצמנו,
 בטח ובטח שלא נתקדם.
 אבל לפעמים מול מצב מסוים,
 לא צריך לעשות כלום.
 לא צריך לבקר, למהר לשנות.
 לפעמים מול מצב מסוים,
 פשוט צריך לשבות.

פעם,
 לא באמת חיכיתי לשבת.
 לא ממש.
 כי הרגשתי אכזבה מעצמי שלא מצליחה לצקת לתוכה תוכן
 ולהתחבר אליה באמת.
 מה שהיה קורה בשבתות שלי הוא,
 שהייתי בעיקר אוכלת וישנה.
 ויוצאת משבת מבואסת שזה כל מה שעשיתי.
 שככה העברתי את שבת קודש!
 בלי קודש.
 וכשאנחנו מבקרים את עצמנו על דבר מה,
 הדבר הזה גדל.
 רק ישנתי ואכלתי יותר
 וביקרתי את עצמי יותר.
 מעגל סגור...
 עד לאותה הארה או תובנה שהאירה בי ברחמי של השם יתברך.
 מחשבה שהגיעה כאילו משום מקום,
 שרגע, אני כן חיה את השבת.
 אני מתענגת עליה.
 אני ממש מקיימת את
 "שבת וינפש".
 אני נופשת.
 ממש פעם בשבוע נהנית מהנופש שהקב"ה נותן לנו.

3 ימים שישנו לכם את החיים

מימי ומשה דיקמן

פסיכולוגית ומומחית בטרואמה וזוגיות ונוירולוג

מזמינים אתכם

לסדנת אימאגו לזוגות

1. למה אנחנו מקיימים אותה מריבה שוב ושוב ולא מצליחים לפתור אותה?

2. האם ניתן ללמוד דרך חדשה לבנות ולגדול ביחד?

מרץ 3-5

ל' אדר א'-ב' אדר ב' - פרשת פיקודי
 3 ימים רצופים של
 למידה ועבודה זוגית
 חווייתית.

מומלץ בחום מאת:
 הרב אהרון בינה, ר"י של ישיבת נתיב אריה
 הרב דר. אברהם י. טורסקי, זצ"ל

תשתתפו בסדנה הבאה שלנו לחוויה
 בלתי נשכחת של בניה, קשר, וחלום
 של זוגיות באווירת שבת
 במלון אביב בטבריה, מול ים כנרת.
 (כשרות מהדרין)

המחיר לזוג ₪3,500
 (לנרשמים עד ה/30 ₪3,200)

-אפשרות לתשלומים-

לרישום ולפרטים נוספים תתקשרו
 ל: 054-755-4228

למידע על הסדנא: www.mimidickman.com

עוד פעם את שעות על הקו?
זולתו?

אשתר & more

אצלנו? הרכזת תמיד זמינה בוואטסאפ

חיבור חדש

אצלנו זה אחרת

אנחנו מבינים שמה שחשוב זה הליווי האישי כך שהשירות שלך יהיה הכי משמעותי וכיפי שיש ושתהליך סגירת השירות יהיה פשוט, קל ונעים!

וכעמותת בוטיק, אנחנו באמת יכולים

לעשות את זה עבורך

חיבור חדש
שירות לאומי-אזרחי שמתחבר לכולם

חפשי בגוגל 'חיבור חדש'
והרשמי כבר עכשיו **מבטיחים לענות** (:

יש הבדל באיכות ובכמות. אין שום הבדל במהות

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

מה שאין לו מילים ולא יכולת הבנה, גבוה מכל גבוה.

וה' יתברך ברחמיו וברוב חסדיו האין סופיים נתן את כל זה לעמו אהובו, מתנת חינוך, כתב כתובה נצחית לעומק הקשר הבלתי תלוי שלנו איתו.

אנא נפשי כתבית יהבית - אני את עצמי כתבתי נתתי.

זה לא בכאילו, לא כמו ולא בערך. זה בדיוק מה שזה, היכולת להיות אחד עם ה'. יחוד נפלא שאין כמוהו ואין כדוגמתו נמצא בגשמיות, להיות לאחדים ומיוחדים מכל צד ופינה.

פשוט ככה.

גם אני לא הבנתי כלום ממה שכתבתי

עד עכשיו.

אבל זה בכלל לא משנה. למרות שהשכל

לא קולט כלום, בפנים משהו

זו לנו, מזיז לנו, תופס אותנו.

והפלא הלא יאמן, שכל הבלתי נתפס הזה יורד עד רמה של ילד בגן, במעון, שלומד על בריאת העולם ואברהם אבינו. ומהצד השני מקיף את כל הסקאלה, ומגיע עד משה רבינו, שגם הוא כל הזמן מוצא בה עוד עומקים. כל אחד בכל מקום שהוא יש לו מקום, שייכות, קשר.

תורה מוטלת בקרן זווית, פשוט נמצאת שם, כל מה שצריך זה לעבור ולאסוף אותה. זה יכול להיות לשמונה עשרה שעות של לימוד רצוף מלא בעומק, ויכול להיות שתי דקות בהפסקה למשהו קצר וקליל. ולמרות שיש הבדל באיכות ובכמות, אין שום הבדל במהות. כל מי שיושב ועוסק בתורה, אפילו לרגע אחד, נוגע ברצון העליון בלי שום מחיצה ומתאחד איתו יתברך ויתעלה.

לכו ללמוד תורה!

אחרי מלא סקיצות החלטתי להשאיר את הדף ריק.

איך אפשר להכניס בתוך מילים מוגבלות את כל האהבה שבעולם? איך אפשר בכלל לכתוב על משהו שהוא החמצן שלך, לתמלל את המובן מאליו, להוריד אלי נייר את עומק הקשר?

כתבתי ומחקתי וכתבתי. ובסוף הרגשתי שאני משחק במילים, משאיר אותן ריקות מתוכן. את הלב הדופק לא הצלחתי להוריד אל הדף.

הלוואי והיה לי את הכישרון לתת לכם רק לרגע לטעום את סם החיים. חיים אמיתיים, חיים נצחיים, חיים שיש בהם רק אותו יתברך ויתעלה.

אבל לא מצאתי את המילים.

סליחה.

בסוף אשתי אמרה לי לשלוח בכל זאת את אחת האפשרויות. מה לעשות שהיום המובן מאליו הוא לא מובן מאליו, וצריך לפעמים לדבר גם אותו. כבר מזמן למדתי שכדאי להקשיב לה, ובכל זאת חשוב לי שתדעו שמה שרשום כאן חיוור ודהוי לעומת מה שהיה ראוי שייכתב.

מה אין בה? הכל היא כוללת, מרום מעלה ועד עמקי השאול.

מחיה רבבות נשמות לאין קץ, מרעיפה טל חיים על העוסקים בה.

לא, היא לא הדלק של הכל, היא החיים עצמם, נקודת האמת שמחיה את העולם כולו, העולמות כולם, תלויים באות אחת שלה. הבריאה כולה תלויה ועומדת, מותנית במציאות שלה.

התורה קדמה לעולם, לא רק לעולם שלנו, אלא לכל מה שבשם עולם יבנה.

בעצם היא אחד עם ה' יתברך, שעשועי המלך בעצמותו.

"אלף נכנסים למקרא... ואחד יוצא להוראה"

החלום שלך לגדול בתורה?

להיות מנהיג רוחני ולהשפיע על כלל ישראל, מתוך תורת ארץ ישראל?

מוזמן להצטרף לתוכנית חמש שנתית

לימוד אינטנסיבי המקנה כלים להגשמת החלום!

מנהיגות תורנית

בשותפות עם ארץ חמדה ומזרחי העולמי

מלגה נדיבה מאד

תוכנית הלימודים:

- הלכה בעיון והכנה למבחני כושר "רב עיר" של הרבנות
- בקיאות בש"ס ופוסקים
- מחשבת ישראל
- תנ"ך
- קורסים ביחסי אנוש והנהגה ציבורית
- אפשרות לתואר שני בהלכה ומדע במהלך הלימודים

תנאי קבלה לשנת תשפ"ג:

שנה ז' ומעלה | שירות צבאי (לילידי הארץ) | מספר מבחני הסמכה לרבנות
התחייבות לצאת לשליחות בתפוצות | שפה שניה (עדיפות) | עד גיל 30

להצטרפות לתוכנית:

הרב דורון פודלשוק

054-9766738 | 02-5371485

ravpodlashuk@eretzhemdah.org

www.eretzhemdah.org

השנמ^וטה

משבר מתוכנן

חלק ראשון

ראיון עם 'הפילוסוף של השמיטה' אהרן אריאל לביא,
על הפתרונות שמציעה השמיטה לכלכלה, לסביבה
ולחברה; וגם על מסלול חייו מ'שמאלה משלום עכשיו'
אל חיי אמונה וחסידות.

אבי טאוב

דומות בצפון-אמריקה. לביא הנו גם המייסד והמנהל של מספר עסקים חברתיים ייחודיים בישראל, וביניהם המתנס'ס הנווד 'חצנים' בנגב, ומיזם 'רקיע' המפתח תכניות לימודים המשלבות לימודי קודש וחול לחינוך החרדי.

בתוך תוכי אני יודע שמתישוהו אהרן יצטרף אל דמויות כמו הרב יונתן זקס או מרטין בובר. אנשי אמונה, תורה וחסידות שבקיאים ורגילים בהוויות העולם, בחכמה שבגויים ובעניינים שבלב וסוללים איזה חידוש מבריק מעצמם ובה בעת נותנים את התחושה כאילו מדובר בדבר הפשוט והמתבקש ביותר. אנחנו נפגשים לשיחה באחד מחדרי הזכוכית של בית אריאלה.

יהודים, כסף ושחרור

לפני זמן מה בחור חילוני אחד רצה ללמוד אתי גמרא. לא היה לו רקע בכלל, אך זה לא מנע ממנו להחליט ללמוד בבא קמא. שכנעתי אותו להתחיל במשנה. ודרך אגב ניסיתי להתבונן ולראות מה הדבר הבסיסי ביותר, שכל המסכת יושבת עליו. פתאום זה התבלט באופן חד משמעי: כל מסכת בבא קמא מתאפשרת רק אם מניחים חזק חזק בבסיס את עקרון הבעלות ואת הקניין. השליטה של האדם בחפצים שלו בנויה על זיקה קניינית כל כך חזקה, והנה באה השמיטה ועוקרת את עקרון הקניין הזה. מה שגורם לזה שהשמיטה מביאה לפריחה של כל מיני רעיונות סוציאליסטיים ושיתופיים.

"השמיטה היא לא סוציאליסטית, זו טעות נפוצה. באופן כללי ביהדות קשה למצוא אלמנטים סוציאליסטיים".

למה?
"ההגדרה של 'סוציאליזם' איננה 'שוויון' אלא 'בעלות של המדינה על אמצעי היצור'. זה לא שוויון, כי לא היה שוויון בסוציאליזם. פשוט חברי המפלגה היו המעמד העליון ולא בעלי ההון. זה נכון להגיד שהשמיטה היא השנה שמערערת את הקניין הפרטי, אבל לא באופן נצחי: בזה שהיא מערערת אותו היא נותנת לגיטימציה לשש השנים האחרות. את זה צריך להבין: לקניין הפרטי ביהדות יש מעמד, יש תוקף משפטי, רוחני ואמיתי, אבל להגיד 'לקניין יש תוקף משפטי, רוחני ואמיתי' - זה פרדוקס".

למה?
"כי אנחנו יודעים שבעצם שום דבר לא שייך לנו. אנחנו פה ל-70-80 שנה לכל היותר, תקופה שהיא כמעט חסרת משמעות. לעומתנו יש את הבורא, הוא הנצח והוא הבעלים של הכל. הכל שלו. וגם על מה ששייך לך ב'קניין פרטי' אנחנו אומרים - 'תן לו משלו, שאתה ושלך שלו'. יש לנו תפיסה יהודית לאורך ולרוחב ששום דבר לא שלנו, אפילו החיים שלנו, הזמן שלנו, הגוף שלנו - כל אלה לא שלנו ואיננו יכולים לעשות בהם כרצוננו, לרבות לא להתאבד, אם להתייחס למאורעות המצערם האחרונים. מה כן שלנו? המחשבות שלנו? גם על זה בחסידות דנים איזה חלק הוא שלך ואיזה חלק הוא של הנפש האלוקית או של הנפש הבהמית. אז אם שום דבר לא שלך באמת - איך אתה בכלל תובע בעלות על משהו בעולם? זה לא מובן מאליו".

ומה התשובה?
"לפי רעיון היסוד של השמיטה וגם לפי מסכת ביכורים ומסכת פאה, והירושלמי בכלל בכל פעם שהוא עוסק במצוות התלויות בארץ, התשובה בקצרה היא: כשאתה מכיר בבעלות של הקדוש ברוך הוא, יש לגיטימציה לבעלות אנושית. אם אתה לא מכיר בזה ש'הכל שלו' - גם הבעלות שלך היא לא לגיטימית".

האדם הוא חוק טבע

למה משהו נהיה שלי רק אחרי שהכרתי בזה שהוא בעצם לא שלי אלא של האלוקים?

יום אחד, גילה אהרן אריאל לביא שהעולם הולך ומתחמם. ממש ברגעים אלה קרחוני ענק נמסים והם יציפו את כל ערי החוף. העולם כמו שאנחנו מכירים מתקרב אל סופו. סוף העולם העיקר על נשמתו התמימה של הילד אהרן, אבל לא היה לו מה לעשות כנגד זה. הוא נכנס למיטה ולא יצא משם שבוע ימים. למחרת הוא התאושש, קם והחליט לתקן את העולם. הצעד הראשון היה להתמודד על ראשות מועצת התלמידים. את ההתחממות הגלובלית הדבר לא עניין, אבל באותו הרגע אהרן הפך מילד לאיש ופעיל חברתי, שמכיר את צער העולם ושואף לתיקון.

אהרן אריאל לביא ואני מכירים שנים רבות. בכל ההתקשרות בינינו סבבה סביב משימה חדשנית וחסידית של תיקון העולם: פעם, כשהיינו רווקים, ניסינו להקים תנועת נוער חסידית בדרכו של הרב גינזבורג. אחרי שהתחננו, אהרן ניסה לשדל אותי להקים איתו את הגרעין החדש במושב 'שובה' בנגב - יישוב חסידי, חקלאי, אורגני. עברו מאז 14 שנים לפחות והגרעין הוא כבר אימפריה של ממש עם למעלה מארבעים משפחות, גן ילדים, בית-ספר ושלל מיזמים. אנחנו נפגשים לרגל שנת השמיטה, כדי לדבר על הספר החדש שלו 'שבע', שרואה אור במסגרת מכון כת"ר לכלכלה על פי התורה של הרב שלמה אישון והרב יצחק בזק.

לביא תואר ראשון בכלכלה וגיאוגרפיה מהאוניברסיטה העברית ותואר שני בהיסטוריה, פילוסופיה וסוציולוגיה של המדע מאוניברסיטת בר-אילן. הוא כותב כעת את עבודת הדוקטורט שלו בתחום מדיניות החינוך הציבורית והוא חבר במספר מכוני חשיבה ומחקר. הוא שותף-מייסד של מועצת הקבוצות והקהילות המשימתיות בישראל, מנהל את מערך הפיתוח שלה ומעורב גם בפיתוח קהילות

ישיבה קטנה

גדלים יחד בעוז ובהדר

רוצה ללמוד בתורה? רוצה לתקן את יום אישי ואווירה משפחתית?
רוצה להתחיל בצרכנות ובשאיפות גדולות?
תקומץ איתנו בחברה!

ישיבת "עוז והדר" שנפתחה השנה בחדרה מונה כ-20 תלמידים. הישיבה הוקמה על ידי ישיבת דרך חיים בשעלבים, בשיתוף מרכז ישיבות בני עקיבא והישיבה התיכונית חדרה. הישיבה מיועדת לתלמידים הרוצים להתנדל בתורה ויראת שמים, בעלי משמעת עצמית ושמתח חיים. בישיבה לומדים לימודי קודש בהעמקה ובהיקף פנימי, ניבוש חברתי ונבחרת בשנה אחת.

תלמיד מחזור א':
"הלימוד בישיבה כרוס בנאה מתוך דיסק תנאים החברה מטובים יש אחרת תכנית טובה מאוד בישיבה. ללמוד תורה בישיבה זה הדבר שבנה אותי. רק מחכה לחזור כל פעם לישיבה"

ט"ו רבי יעקב אריאל שליט"א
"אין ספק שהלומדים בישיבה בחדרה יצליחו בלימודם. ידע את הריקים ונתן וינדיל תורה ואידור"

הצטרפו אלינו בשנת תשפ"ג!

לפרטים והרשמה: 052-4045295 | מייל: yhadarhai@gmail.com

הרישום מראש
חובה!

בברכת
ראש העיר משה ליאון
וסגנית ראש העיר הגב' חגית משה

הנכח מוזמנות לערב חיזוק והוקרה
לנשות עמלי התורה בציונות הדתית

שאלכן היא

האירוע נדחה

- פרטים נוספים יגיעו בהמשך -

הרבנית טובה בזק | משיבת נפש
גאולת נפשו

הרבנית ברוריה בן שחר | עימי בתורה - חלקן של הנשים בלימוד
התורה של בעליהן

הרבנית עידית איצקוביץ | תורת חיים - תביעת הדור להרחבת כל
כוחות הנפש-כיצד היא עולה יחד עם שמירת הטהרה? עפ"י פרק א' בתהלים

במעמד הרה"ג שמואל אליהו שליט"א, רבה של צפת

רוחמה בן יוסף | "עד הלב" - מופע דואו

לפרטים והסעות: 054-4954258

"כי בסוף הכל חוזר אל אותה שאלה: מה באת לעשות בעולם? באת לעבור תהליך חינוכי. לא באת לצבור רכוש ונכסים, לא באת לקבל כבוד, כסף או בריאות. גם אם תהיה חולה, עני ובזוי - זה חלק מהשיעור. באת לעבור מסע תודעתי, תיקון, שיעור חינוכי-אלוקי, גלגול של הנשמה. ביסוד של היסוד - בשביל זה באת לפה. כשקהלת אומר 'סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם', ו'הכל הבל' - הוא מתאר את האפסיות של חיי האדם. בספר בראשית רואים שהקיצור של חיי אדם מ-900-800 שנה ל-120 שנה הוא מפני ש'בשגם הוא בִּשְׁר'. השאלה 'למה באת לעולם?' מרחפת בכל סיפור הבריאה. כשנאמר לאדם שהוא מוצב בגן העדן 'לעבדה ולשמרה' זה אומר שיש לו תפקיד. בשונה מכל שאר היצורים הוא היחיד שיש לו איזשהו תפקיד להשפיע על המציאות. אף אריה או נמר לא קיבל משימה לעשות משהו".

בספר אתה מזכיר את הדעה החדשה במחקר לפיה עוצמת ההשפעה של האדם על העולם הופכת אותו להיות כמו חוק טבע.

"כן, זה לגמרי מדע מודרני כבר. לצורך העניין, לפי המצב היום במשקעי סלע, כשיבואו חוקרים בעוד 5,000 שנה ויחקרו מרבצי סלע של תקופתנו הם יגלו בתוכם חלקיקי פלסטיק. כלומר, הפלסטיק כבר נמצא באוויר ברמה שאנחנו נושמים אותו. חלקיקי פלסטיק בכל מקום כמעט. עשו מחקר גם בפסגות ההימלאיה וגם במקומות נידחים זה מתפזר. אז זה ברמה שאנחנו משאימים חותם על הגיאולוגיה שגם בעוד מיליון שנה כשמישהו יחקור את הסלעים האלה הוא יגלה אותנו".

ואתה מזכיר בספר את הדעה שאומרת שהמשמעות לכך היא שאם האדם כבר התעלה 'מעל הטבע' להיות 'חוק טבע', הוא גם לא צריך להתחשב בטבע ובחוקיו. "זו כבר פרשנות של חלק מהחוקרים. הגישה הזו קוראת לעידן שלנו אֶנְתְּרופוֹקֵן (מיוונית: "אנתרופוס" - אדם, "קן" - חדר) והיא ההשפעה חסרת התקדים של האדם על כדור הארץ".

להיות כאלוקים

גלשנו ודיברנו על ההשפעה של האדם על העולם מתוך התפקיד שניתן לו, בוא נחזור לדבר על הסוגיה של הקניין ביהדות.

"כשאנחנו רוצים לבדוק מה המשמעות של מושג כלשהו ביהדות, מנהג חסידיים ללכת למקום הראשון בתורה בו הוא מופיע. אם אתה רוצה להבין מה זה 'עבודה' לך ל'לְעֲבֹדָה וּלְשִׁמְרָה' כי זו הפעם הראשונה שהשורש מופיע. משם תנסה להבין למה התורה מתכוונת כשהיא אומרת 'עבודה' או 'שמירה'. כשתרצה להבין את המושג 'בריאה' תלך למקום הראשון בתורה שזה מופיע. זה לא יתן לך את כל התשובות, אבל זה המקום להתחיל ממנו. כי זה לא נמצא שם סתם, זה מכוון בדיוק. הרי יש הרבה פעלים שאפשר היה להשתמש בהם לשם אותה משמעות. ובכן, השורש של ק.נ.ה. מופיע פעם ראשונה בתורה, כשחווה אומרת על הולדת קין ו'תהר וּתֵלֵד אֶת קִין

וְתֵאמֶר קְנִייתִי אִישׁ אֶת הַשֵּׁם' (בראשית ד, א), קניין וקין נובע מאותו שורש".

ראיתי בספר שלך 'שבע' שאתה מפרש 'קניתי איש את השם' כביכול נהייתי כאלוקים, בראתי אדם! וקניתי את הפירוש.

"ללדת ילד זה המקום הכי קרוב להיות כאלוקים. מה היצירה הכי משמעותית שהאדם יכול ליצור? הילדים שלו. הדבר הכי מתוחכם שאתה יכול ליצור, עם כל הבינה המלאכותית וכל חברות ההייטק וכל כוח המחשוב שבעולם - לא מתקרב למוח אחד של האדם הכי פשוט בעולם. בסופו של דבר ביצירה הזאת, בדבר הכי משמעותי שאתה יכול ליצור, שם נמצא שורש תחושת הקניין".

למה היא לא אמרה, יצרתי איש כמו השם, עשיתי מעשה אלקים, מה הכוונה 'קניתי איש את השם'? גם לא קניתי איש מהשם, מה זה קניתי את?

"יש שתי פרשנויות: אחת הפרשנויות - מין שקרא מסורס, 'קניתי איש' קניתי את אישי. בזה שעכשיו ילדתי ילד - קניתי את אדם הראשון. קצת כמו לאה שאמרה 'הפעם יֵלֶד אִישׁ אֵלַי כִּי יֵלְדֵתִי לוֹ שְׁלִישָׁה בָּנִים' (ב"ר פכ"ט, לד). פירוש נוסף הוא שהקניין מתייחס לבורא, כלומר במעשה ההולדה נהיינו שותפים לבריאה עד כמה שהדבר אפשרי לבן אנוש. זו עמדה של אחריות כבדה, לא רישיון לעשות מה שבא לנו".

'על יהדות וכלכלה' - במאה ה-18

"אבל יש צד אחר, עמוק יותר, שאומר - בעצם היצירה שלך היא מה שמאפשר לך לתבוע איזושהי בעלות על חלקים מהעולם. אם אתה לא משקיע משהו בעולם - אין שום סיבה שתהיה הבעלים של משהו ממנו. מה נותן לגיטימציה לבעלות שלך? העובדה שהשקעת בו משהו. זאת אומרת, השתתפת עם הקב"ה ביצירה אז יש לך בעלות על חלק מהעולם. עכשיו הדבר הזה התגלגל גם מאוחר יותר לתקופת הנאורות".

כאילו עוד לפני הכסף שנכנס לתמונה. מה שהופך את זה לשלך זה הדם, היזע והדמעות.

"כסף זה להחליף דברים בין בני אדם, זה השלב השני. אבל מה לוקח את הקניין הראשוני מהטבע והופך אותו להיות שייך לאדם? הרבה פילוסופים שברו על זה את הראש. זו סוגיה שלא רק אנחנו התעסקנו בה. ג'ון לוק, שהיה פילוסוף אנגלי שהניח את היסודות לדמוקרטיה הליברלית במאה ה-18, כתב חיבור בשם 'המסכת השנייה על הממשל המדיני'. זה ממש טקסט מכונן בכל הקשור לממשל ודמוקרטיה ומערכת המשפט. במסכת השנייה, בפרק החמישי שעוסק בקניין, הוא מנסה להצדיק את המושג של 'קניין פרטי'. מה יכול לבסס קניין ראשוני של האדם מהטבע? שוב, אני לא מדבר על שלב מאוחר שבו לך יש מחשב או אוטו או בית ואני קניתי אותו ממך. זה נורא פשוט, זה כבר בתוך המערכת האנושית? מה נותן לזה לגיטימציה? אז ג'ון לוק מסתמך על סיפור הבריאה. וכדאי לדעת: זה המקור שלו וזה המקור לכל שיטת המשפט המערבית. אתה צריך להבין שממש זה מגיע. 'יהדות וכלכלה' - זה לא אני המצאתי, זה שנים

"באותו בוקר במייל הוא כתב שהוא נורא מקנא בי. למה אתה מקנא בי? אני שואל. הוא עונה: 'כי אתה יודע לקרוא עברית ואת כל הספרים הכי גדולים וחכמים, כמו התלמוד והזוהר והקבלה'. אני בכלל לא ידעתי שהספרים האלה קיימים"

ספרי די"ר חנה קטן. מארז מיוחד

מתחילה לחיים

ביחד • חיי אישה • חיי משפחה • אישי נשי

עטופה ברחמים מתנה בקניית 2 ספרים מספרי חנה קטן

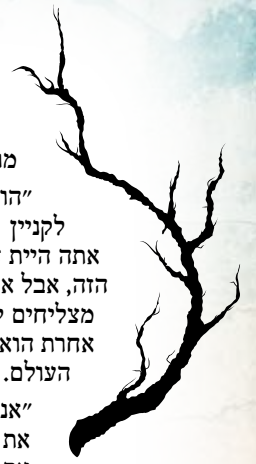

02-5667118

מבצעים והטבות לחבר מועדון באתר:
www.beitel.co.il

חנות ההוצאה: רחוב כנפי נשרים 13 ירושלים (חנות דני ספרים)

מוטמע במערכת, למרות שאנשים מתעלמים מזה.

"הוא אומר שמה שנותן לך את הרשות, את הלגיטימציה לקניין מהטבע, זו העבודה שהשקעת. מבחינה תיאורטית אתה היית צריך לבקש מכל בני האדם רשות לאכול את התפוח הזה, אבל אם היינו עושים את זה - היינו גוועים ברבע עד שהיינו מצליחים להגיע להסכמה. כל מי שמשקיע ויוצר ברמה כזו או אחרת הוא שותף ביצירה ויש לו חלק יחסי בקניין ובבעלות על העולם."

"אנחנו יכולים ללמוד ממסכת ביכורים: כשהגמרא מונה את הדברים שארץ ישראל התייחדה בהם, היא מונה את מצוות הביכורים. יש מהלך מאוד מובנה במסכת ביכורים ובירושלמי - ממה מביאים ביכורים וממה לא, על מה קוראים את מקרא ביכורים ועל מה לא, זה מאוד חד ומגביל. בסוף, המסקנה היא שצריך בעלות מלאה על הפרות כדי שתוכל להביא אותם כביכורים. ברמה כזאת, שאם הבאת פרי מעץ וברוך לבית המקדש העץ התייבש ומת - אפשר להביא את הפרי, אבל לא לקרוא עליו את מקרא הביכורים. כאילו הפרי זוכר מאיזה עץ הוא בא. אם שכרת אדמה ממישהו - הפירות הם שלך לכל דבר ועניין. הם שלך לקניין, הם שלך לאכול, שלך להפריש מהם תרומות ומעשרות. הם שלך לכל דבר ועניין, לביכורים הם לא. כי צריך שהאדמה תהיה שלך, לא בשכירות. ממש שלך, בבעלות בטאבו שהיא שלך."

רק אם תוותר - תזכה

"ואחרי כל זה, מה הדבר הראשון שאתה עושה כשפרי הוא לגמרי שלך בכל הצורות של הקניין, מה הופך אותו לגמרי לשלך? מה הדבר הראשון שאתה עושה איתו? מוותר עליו. אתה נותן את הפירות הראשונים והכי טובים, לבית המקדש. זו הנקודה. נקודה סמלית: זו לא תפיסה ילדותית שחושבת שהקב"ה צריך את הפירות שלך. הכהנים נהנים מזה וזו צדקה שנשארת בתוך המערכת עצמה. זו הדרך לממן את המערכת ואת הנציגים של הא-ל. אבל יש פה משהו סמלי מאוד וחזק ביותר: אתה בעצם בא ואומר 'בשיא של הקניין שלי, אני מוותר על משהו', וזה מה שנותן לך לגיטימציה לקניין."

למה זה נותן לגיטימציה? מקודם אמרת שמה שנותן את הקניין זו הנקודה שאני השקעתי. בפרי הראשון הכי השקעתי.

"זה שהשקעתי זה אומר שזה שלי - זה מה שג'ון לוק אומר. ליהדות יש עוד צד - היא אומרת: אני מכיר בזה שלא 'קניתי מהשם', אלא 'קניתי את השם'; מכיר בזה שגם הלידה הראשונה וגם הפרי הראשון - בסופו של דבר זה לא באמת שלי. זאת אומרת - בוודאי שהחלקאי עושה משהו, אני לא אגיד שהוא לא עושה כלום. הוא נוטע את העץ ומשקה, הוא מסלק מזיקים וקוטף את הפירות, אבל כל המערכת של העולם שמאפשרת את זה, כל הבקטריות וכל המים וכל הטמפרטורות וכל הגנטיקה וכל מה שקורה שם בפנים, מה לך ולזה בכלל? אתה לא עשית שום דבר מזה."

יש פיתוחים מדעיים גם בתחומים האלה.

"היום אנחנו כבר יודעים להבין קצת איך אפשר להנדס את זה, ועדיין כל הדיבורים על החרקים שמאביקים, כל המערכת שסביב זה, שבלעדיה לא יצמח לך כלום - אתה לא אחראי עליה, אתה לא

קשור אליה, אתה לא מימנת אותה, אתה לא בנית אותה, אתה לא הנדסת אותה. אתה כלום, אתה עפר ואפר. אתה חי בתוך המערכת הבנויה הזו של הבריאה ובתוכה משנה קצת מפה לשם ומצמיח פירות, ואו אתה מבשל את המצרכים שקיבלת. הפירות היו בטבע לפניך, אתה פשוט לקחת אותם למקום מסודר והשכחת אותם קצת. במקום שתצטרך לחפש אותם ביערות למדת איך לגדל תפוח אצלך בחצר. שכוויעת. זה פרומיל אחוז מכל המערכת, חוץ מזה לא עשית כלום."

סוף העולם ומועצת התלמידים

איפה כל הדיבורים על קניין ויהדות פגשו אותך כילד?

"אני גדלתי בבית חילוני, מעמד ביניים בקרית טבעון. אבא בהייטק אמא בחינוך. כבר בגיל צעיר השתתפתי בפעילות חברתית-כלכלית-סביבתית ככל מיני עמותות וארגונים. כשהייתי בכיתה ה' ראיתי סרט על ההתחממות הגלובלית ועל המסת הקרחונים, וזה שבר לי את הלב. לא יצאתי מהמיטה במשך שבוע."

ומה אז?

"אחרי שבוע קמתי והחלטתי שאני מתמודד על הבחירות למועצת התלמידים."

כדי לעצור את ההתחממות הגלובלית?

"כי זה מה שיכולתי לעשות בכיתה ה'. הייתי חייב לעשות משהו וזה הדבר הכי גדול שהייתי מסוגל אז."

הרגשת כמו נח שרואה איך העולם עומד להיחרב?

"הייתה איזושהי חרדה. תראה, היום אני כבר למדתי את הנושא לעומק ואני יודע שהמצב הוא אמיתי. יש שינויי אקלים רציניים שקורים והמדע בתחום מבוסס למדי. אני חושב שהכחשת שינויי אקלים היא בעיה מאוד רצינית בציבור הימני והדתי היום, זה יותר גרוע וחסר בסיס מדעי מאשר הכחשת קורונה. אבל מצד שני, ויש צד שני,

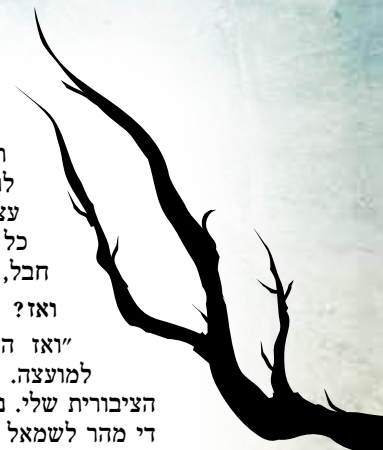
לא צריך להיות באיזשהו אלרמיזם [=זריעת בהלה מוגזמת כתגובה לאיום אמיתי או מדומה] או חרדות שאנחנו עומדים בתור לסוף

העולם. זה גם לא נכון, גם לא מועיל ולהיפך, פחד יכול להוליד תהליכים חברתיים ופוליטיים מאוד מסוכנים גם אם במקור יש להם כוונות טובות. יש לי הרבה ויכוחים על זה בתוך התנועה הסביבתית, אבל זה נושא אחר."

רגע, לפני אהרן הבוגר והמרגיע, בתור ילד - הרגשת כמו נח? שאתה גילית את הסוד שהעולם עומד לקרוס, ואתה חייב לעשות משהו כדי להציל אותו?

"הפוך. גיליתי שכולם כבר יודעים את זה ואני מגלה את זה באיחור. כולם כבר מתעסקים בזה. זה היה בטלוויזיה, זה נראה שהעולם הבוגר יודע כבר שקורה משהו."

"יש משהו קסום ברעיון הזה, אני לא אומר שלא. קודם כל - זה רעיון פילוסופי, אי אפשר להוכיח אותו או להפריך אותו, זו תפיסת עולם. גם אם כל אחד בעצמו חושב על עצמו שזה נכון, כל אחד חושב שהוא בפני עצמו יהלום, הוא רק חושש שהשאר אינם ממש יהלומים כמוהו".

לשיטתם, אם מורידים ממני את הבנק ואת האשראי, את המיסים ואת המדינה - אני אהיה אדם נפלא. כך גם ביחס לאינטראקציה בין יהודים לערבים, כל יהודי בפני עצמו הוא דבש וסוכר וכל ערבי הוא חלווה וכנאפה, אבל ברגע שנכנס היסוד הלאומי אז הכל מתחיל להתבלגן.

"בתפיסה האנרכיסטית 'לאומים' הם הדברים הכי נוראיים. הלאום גורם לאנשים להתכנס בשבט שלהם ולהגן על השבט שלהם באלימות, ולתקוף אנשים אחרים. לשיטתם לא צריך לאומים. בשביל מה צריך את זה? כולנו בני אדם. בוא נהיה חלק משבט אנושי אחד גדול. למה אני אומר שהיינו שמאלה מ'שלום עכשיו'? כי 'שלום עכשיו' בסופו של דבר זה עדיין ארגון לאומי. הם עדיין ציונים, הם עושים מלואים ואפילו מתגאים בזה שהם קצינים".

כן, אבל הם מבינים את המורכבות, הם מבינים את הצד השני וטוענים שהם רוצים לפתור את "העוול".

"ועדיין הם נתפסים בציבור הלאומי כשמאל שבשמאל, אבל מנקודת מבט רחבה יותר אתה מבין שהמנעד מורכב יותר".

אז אתה אומר לי 'דע לך, אחי אהובי, כי יש לכל שמאל יש שמאל משלו ושמאלה מעל שמאלה שמאליים ושמאליים עליהם'. תוכל לרכז לי ככה את הגישה השמרנית?

"רק כדי ליישר את התמונה ובקווים כלליים: התפיסה השמרנית אומרת את ההיפך. וזו לדעתי דעה קרובה יותר למה שהשמיטה אומרת: האדם הוא יצור כזה שיצר ליבורע מנעוריו. זו האקסיומה, למה ה' ברא ככה את העולם? לא יודעים, זה דיון תיאולוגי אחר, חשוב ולא מעשי כרגע. ככה זה נברא. ומה ששומר עלינו מלקרוס למלחמת כאוס של הכל בכל - זה דווקא אותם מוסדות שבנינו בעמל רב: מסורות, לאומים, מדינות וממשלות עם כל הבעיות שלהם. השמרנות לא עושה הנחות למה שיש. היא מסכימה שכל המסדרים והמערכות מלאים בפגמים וטעויות וצריך לתקן אותם, אבל איכשהו זה מחזיק אותנו ואנחנו לא אוכלים אחד את השני מחר בבוקר. לכן זה משהו שצריך לשמור עליו ולתקן אותו בהדרגה ובצעדים קטנים מאוד תוך ניסוי וטעייה. אם מחר תפרק את הכל - לא תצא לך אוטופיה של דובוני אכפת לי, אלא כאוס, קטסטרופה ומלחמת הכל בכל.

"גם פה צריך להבין שהפער לא כזה גדול בין שמרנים לפרוגרסיביים, להוציא הקצוות, שכן גם השמרנות של ימינו היא ענף של הליברליזם. אין יותר שמרנים קלאסיים שרוצים לשמר את מוסד המלוכה, כולם תומכים בדמוקרטיה ובחירות הפרט. מה שחשוב להבין זה שאפשר להגמיך קצת את גובה ההלכות ולקיים שיח נורמלי בין הצדדים".

ואיפה אתה במלחמת הכל בכל?

"באותה תקופה דגלתי באנרכיזם. נשאר לי מזה שאני טבעוני עד היום".

"אנרכיסטים הם לא חבורת מטומטמים שרצים על הגדר או חבורת היפים שמעשנים סמים. אנרכיזם זו פילוסופיה עם אידיאולוגיה, ספרים ומסורת רצינית, לא פחות ממרקסיזם או משמרנות"

תראה גרתי באותה תקופה בטבעון. הייתי יורד לוואדי הרבה ומאוד מחובר לטבע. אני זוכר את עצמי מסתובב שם, מלטף את העצים וחושב: מה? כל זה הולך להיעלם? וגם אנחנו הולכים להיעלם? חבל, כל זה כל כך יפה".

ואז?

"ואז הלכתי למועצת התלמידים. נבחרתי ונכנסתי למועצה. משם, אפשר להגיד, התחלתי את הקריירה הציבורית שלי. נכנסתי לכל מיני עמותות וארגונים. התגלגלתי די מהר לשמאל הרדיקלי, כי באזורים שגרתי זה מה שאתה נתקל בו כשאתה רוצה ללכת עד הסוף. כשאני אומר 'רדיקלי' זה אומר ששלום עכשיו היו ימינה מאיתנו".

שמאל יותר מ'שלום עכשיו'

מה הכוונה רדיקלי? מה הדבר הכי רדיקלי שעשית?

"לא ברמת הפעולות, לא עשיתי שום דבר לא חוקי. אבל ברמת העמדות - אנרכיסטי".

מה חשבתם, שמה צריך לקרות?

"שצריך לפרק את מדינת הלאום, להפוך אותה לקולקטיב אנרכיסטי כחלק מקולקטיב אנרכיסטי של כל המזרח התיכון".

קולקטיב אנרכיסטי שיתנהל מתוך חופש מוחלט?

"אל תקשה עלי, כי אין לי דרך להצדיק את זה היום, וזה אחרי שקראתי אינספור ספרים ומאמרי הגות אנרכיסטיים, ובסוף לא השתכנעתי וחזרתי ב".

אני תוהה לעצמי מה דמיינת אז. מאוד מסקרן אותי.

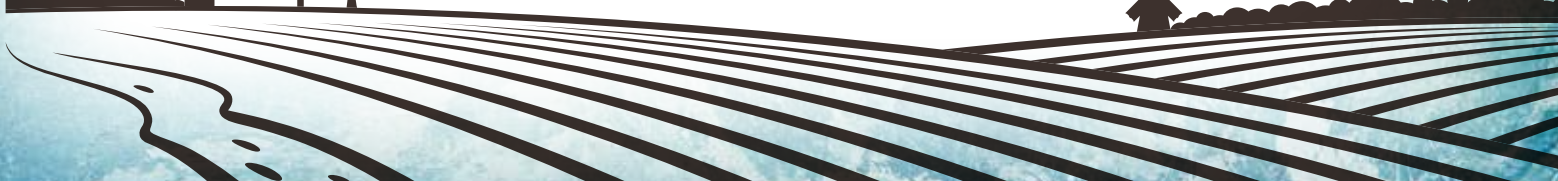
"הדמיון הזה הוא בעצם היסוד של הגישה הפרוגרסיבית בעולם. הדוקטורט שלי עוסק בהיסטוריה של הרעיונות השמרניים והפרוגרסיביים ואיך הם הגיעו לישראל, אבל זה נושא לראיון אחר".

אבל בקיצור?

"בקיצור: שים לב שהמחלוקת בין השמרנות לפרוגרסיביות היא עמוקה, היא לא רק ימין שמאל וכלכלה חופשית, היא נובעת מהנחות יסוד שונות על העולם. הנחת היסוד בעומק של העומק של האנרכיזם, שהוא הגירסה הקיצונית של הפרוגרסיביזם, טוענת שבני האדם ביסודם הם אנשים מאוד טובים, אנשים מאוד שוויוניים, אנשים מאוד שיתופיים. אם רק ניתן להם את ההזדמנות - הם יחיו כולם בקומונות ויהיו דובוני אכפת לי. אבל מה מונע את זה? המערכת, הסיסטם של הקפיטליזם".

"האדם הוא פרא אציל שנתנהו באסירים ונחושתיים", אמר ז'אן זאק רוסו.

"כן, ועל אותו המשקל: העולם הוא חופשי, הוא פרא אציל, ושמתי אותו בתוך כלא חברתי שמדכא אותו, בתוך צבא שמדכא אותו, בתוך פוליטיקה ובתוך בנקים ובתוך הלוואות - אז בטח שהוא יהיה יצור איום ונורא. אם תשחרר את הדברים האלה, תשבור את המערכות האלה - תראה שיש לך אדם נפלא.

ואיך המשכת משם?

"באותה תקופה התחלתי להתכתב עם אנשים".

כדי להשפיע את דעתך?

"בעיקר כדי ללמוד".

יש לך מזל שאתה קורא עברית

"הייתי בן 15-16 כשהתחלתי להתכתב באימייל. בגלל שאבא שלי היה בהייטק - היה לי אינטרנט די מוקדם יחסית לבני דורי. ההתכתבויות באימייל אפשרו לי להתעסק ברוחניות: אנרכיזם, סוציאליזם, בודהיזם - כל האיזמים למיניהם. למדתי מדיטציה, כל מיני סוגיות ברוחניות, חלקם עבודה זרה לגמרי צריך להגיד. יש שם דברים שאחרי שאתה לומד יהדות אתה אומר לעצמך שזה נורא דומה, אבל כמו שהרב אריק נווה אומר: דומה זה לא זהה.

"יום אחד אני מקבל מייל מחבר אמריקאי, לא יהודי, הוא היה עובד עבודה זרה מארצות הברית. הוא היה יותר מבוגר ממני ולמדתי ממנו. אני הייתי שואל אותו כל מיני שאלות והוא היה עונה לי במייל. באותו בוקר במייל הוא כותב שהוא נורא מקנא בי. למה אתה מקנא בי? אני שואל. הוא עונה: 'כי אתה יודע לקרוא עברית ואת כל הספרים הכי גדולים וחכמים, כמו התלמוד והזוהר והקבלה'. אני בכלל לא ידעתי שהספרים האלה קיימים והופתעתי לגלות שכל הטוב הרוחני המוערך הזה זמין לי וכל מה שנשאר לי זה רק למצוא את זה.

"עכשיו, הטקסטים האלה לא באמת בעברית, בטח לא בעברית מודרנית. אבל לא אני ידעתי את זה, וגם הוא לא ידע את זה. אז אמרתי, אם אותו זה מעניין - שיש לי גישה לכל ספרי המיסטיקה העברית שהוא לא יכול לקרוא אותם בשפת המקור - אז זה מעניין גם אותי.

"אמרתי לעצמי: אני אפתח את הספר ואני אבין מה כתוב שם. התחלתי לפתוח ספרים וספר הוביל לספר. זה מתחיל להפנות אותך לרמב"ם ולגמרא. בגיל 17 ביקשתי מאמא שלי את הפירוש של הרב עדין שטיינזולץ לגמרא. היא הייתה די בהלם, אבל ביום הולדת קנתה לי שטיינזולץ והתחלתי ללמוד גמרא. בכלל, צריך לומר שזכיתי בהורים נפלאים מוזן מיוחד מאוד, ואנחנו משפחה מאוד מלוכדת עד היום, דבר שלצערי הרבה בעלי תשובה לא זכו לו".

מרקס הפסיכולוג ובודהה הפוליטיקאי

ומה קרה אז?

"ואז, מה שהבנתי, מחזיר אותי לשאלה שלך על קניין וכל המושגים הכלכליים. עד אז כבר מילאתי כרטי בכתבי הגות כלכלית חברתית. הייתי בקיא בכתבי קרל מרקס. את ה'קפיטל', הספר הכבד והגדול של מרקס, שאגב הוא הספר המצוטט ביותר במדעי החברה, סיימתי מכריכה לכריכה כבר בגיל 16. כשלמדתי גמרא ראיתי שיש שם רעיונות אינטליגנטיים לגבי כלכלה וחברה. אני הייתי שקוע בכתבים של הוגים אנרכיסטיים, אחרי זה גיליתי

את זה שהם היו טרוריסטים".

הטרוריסטים הסוציאליסטים היו עושים פיגועי טרור לא בשביל מניע לאומי, אלא בשביל להרוס את הסדר החברתי. כל מי שהולך לבית קפה ומשלם בקופה הוא חלק מהשקר ולכן זה הגיוני לעשות פיגוע אקראי בבית קפה אקראי...

"התפיסה היא שאנחנו צריכים לחנך את הציבור לעקרונות אנרכיסטיים, אבל זה לבד לא יעשה שום שינוי. אלא יום אחד המערכת תקרוס. כשהיא תקרוס, אז אם לאנשים תהיה בראש תודעה אנרכיסטית - הם כבר במילא יכירו את האוטופיה האנרכיסטית. זו תיאוריית השנינו. יש גם אנשים שאין להם סבלנות לחכות שהמערכת תקרוס, אז הם מזרזים את הקריסה שלה.

"אנרכיסטים הם לא חבורת מטומטמים שרצים על הגדר או חבורת היפים שמעשנים סמים, אנרכיזם זו פילוסופיה עם אידיאולוגיה, ספרים ומסורת רצינית, לא פחות ממרקסיזם או משמרנות. אני לא מסכים איתה היום ויש לי עליה קושיות שאין עליהן תשובות, אבל זה לא משחק ילדים. זה לא סתם 'בוא נעשה גרפיטי' אלא משהו עם עומק.

"בכל אופן, כשלמדתי את התיאוריות האלה ראיתי שיש להן טענות אינטליגנטיות על העולם, טענות אינטליגנטיות על כלכלה ועל חברה, אבל אין להן טענות אינטליגנטיות על נפש האדם. אין אצל מרקס משהו מעמיק על נפש האדם, יש לו איזושהי פילוסופיה דיאלקטית על איך תודעת האדם מתפתחת, אבל זה מאוד מאוד מחובר להתפתחות היסטורית. אם אתה עכשיו בדיכאון - אין משהו במרקסיזם שיעזור לך לצאת מהדיכאון ולהיות שמח. אם יש לך משבר עם אשתך - אין שם משהו עם עומק שיוכל לתת לך כלים. אותו דבר בבודהיזם, רק להיפך: הבודהיזם יכול לתת לך המון כלים לעבודה נפשית רוחנית, אולי גם קהילתית, אבל אין לו כלים להתמודד עם אינפלציה ועם משבר חוב. אין לו מה להגיד על שוק העבודה. זה לא בתודעה בכלל".

אדרבה כל הזמן הם מתקלסים בזה שהם פורשים מן

החברה.

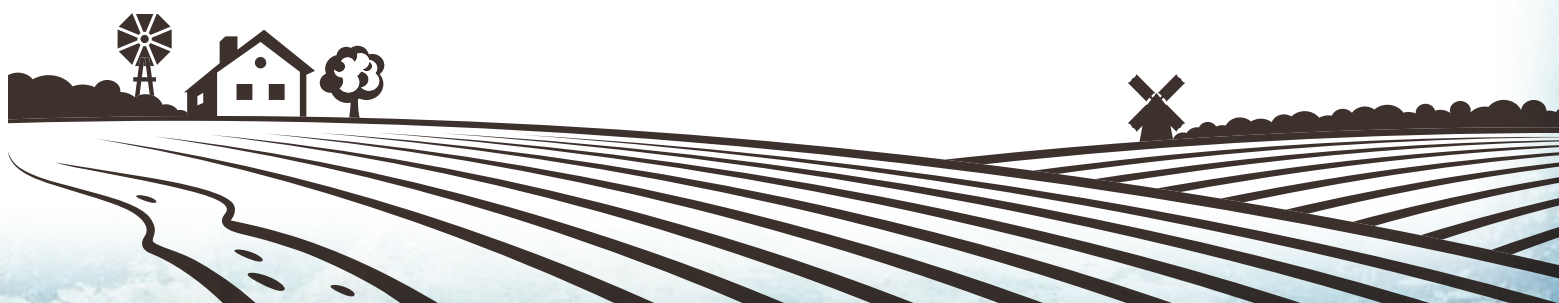
"אצלם זו הזנחה לכתחילה, הם מתפארים בכך שהם לא עוסקים בזה.

"מה שראיתי ביהדות זה שעם אותו מערך של מושגים, בין אם אלו הספירות הקבליות ובין אם אלו מושגים הלכתיים, אתה יכול לגעת בכל הרבדים: מהנפש שלך, דרך זוגיות, משפחה, קהילה, חברה, כלכלה, ועד יחסים בינלאומיים ויחסי האדם והטבע".

תורת חיים.

"אתה יכול לראות את זה דרך מושג ה'קניין'. הקניין נוגע בכך גם בעומק הנפש - במי אני מול העולם. וגם אני ואשתי - יש פה יחסי קניין. ואני והילדים, ואני והרכוש שלי. ואני והעולם ואני והחברה ואני והכלכלה, מושג הקניין נוגע באינספור רבדים. גם אלוקים ואני, האם אני שייך לו או הוא שייך לי? הדבר הזה מאפשר לך להבין את המציאות. בעצם, אולי להבין זה יומרני, זה מאפשר לך לשאול שאלות על המציאות באיזה שהוא אופן שהוא עקבי לאורך כל הרמות. וזה מה שאותי תפס בצורה הכי עמוקה.

"ואז, בתהליך ארוך, חזרתי בתשובה".

הרב עומר שפס, רב יועץ ופוסק במכון פוע"ה

התורה פותרת לנו את הבעיות?

השבת אנו זוכים לקרוא בתורה על מעמד הר סיני וקבלת התורה. האור החיים הקדוש (שמות י"ט, א'-ב') כותב על יום מתן תורה: "זה יום המקווה לבורא, לתורה, לעולם, לעליונים ולתחתונים ומיום הבריאה והם יושבים ומצפים מתי יבוא בני ישראל מדבר סיני... הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק (כלומר, הקב"ה שהוא חשוק ונחשק לכנסת ישראל, בא לחושק, לישראל, שהוא חשוק לקב"ה - פירוש 'נר למאור') ושמחו שמים וארץ כי זה הוא תכלית הבריאה ותקוותה..."

הקב"ה ברא את עולמו, נתן לנו את תורתו והשפיע עלינו שפע ברכה וטוב. יש הטועים לחשוב שהתורה ניתנה כדי לשרת אותנו. זאת אף לצורך דברים טובים - כגון להדריך אותנו לחיות חיים טובים יותר מבחינה מוסרית, בבריאות הנפש והגוף, או אפילו כדי שנהיה אנשים אציליים ורוחניים.

במצב של טעות זו, כשמשוה לא מסתדר עם החיים שלנו - אז צריך לנסות 'להסתדר עם התורה', ולמצוא היתרים ודרכים שונות כדי שהתורה 'לא תפריע' לנו. אדרבא, התורה אמורה 'לפתור לנו את הבעיות' שלנו, שהרי 'דרכיה דרכי נועם' וכד'...

בעבודתנו במכון פוע"ה אנו פוגשים שאלות הלכתיות קשות ומורכבות בענייני טהרת המשפחה ופוריות וכו'. יש פעמים בודדות בהם נראה שיש 'מחסום' הלכתי המונע מבני הזוג להביא ילד לעולם, או לפחות להביא במהירות.

במצבים אלו מתחדדת השאלה - האם התורה באה 'לפתור לנו בעיות' ואנו צריכים איכשהו 'להסתדר' איתה שלא תפריע? או שאנו מכוונים את עצמנו למבט אחר - מבט של הופעת דבר ה' בעלם על ידנו, מבט בו אנו אלו שמשרתים את הופעת דבר ה' בעולם, את הופעת התורה.

נרחיב בגישה זו שלענ"ד היא הנכונה והמדויקת:

הב"ח (אורח חיים מ"ז) כתב שכוונת הקב"ה בנתינת התורה היתה "שנהיה עוסקים בתורה כדי שתתעצם בשמתנו בעצמות ורוחניות וקדושת מקור מוצא התורה". כלומר שנעסוק בתורה כדי להידבק בקב"ה. אך בפועל מה שקרה בזמן בית המקדש הוא "שלא עסקו בתורה כי אם לצורך הדברים הגשמיים להנאתם לידע הדינים לצורך משא ומתן גם להתגאות ולהראות חכמתם ולא נתכוונו להתעצם ולהתדבק בקדושת ורוחניות התורה".

דהיינו, התורה הפכה לכלי שרת בידי האדם, אפילו שהיה מדובר בדברים חיוביים כגון לשאת ולתת על פי התורה, וכל שכן בדברים שליליים כגון להתגאות ולהראות חכמתם. זה היה הפגם שהוביל לחורבן הבית.

עלינו לשאוף לעסוק בתורה ולקיים מצוותיה כדבר 'עצמי' - כדי להידבק בקב"ה ולהופיע בעולם את תורתו. אם זהו המבט, ניסיונות החיים בשמירה על ההלכה מקבלים משמעות אחרת לגמרי. כשזוג מנסה להביא ילד לעולם, הוא יתבונן ויאמר - "אני מעוניין להוסיף עוד נשמה לעולם, להוסיף עוד עבודת ה' בעולם, ועליי לעשות זאת באופן בו הדבר נאמן ותואם למצוות התורה ולהלכותיה", ומתוך שאדם נעשה כלי נאמן לשליחות זו, הקב"ה עוזרו, ו"הבא ליטרה מסייעים אותו".

איש 'הדתי לפי דעתי' הבודד

אני זוכר שסיפרת לי ששמרת מצוות בסתר. אני זוכר שתיארת איזושהי סיטואציה שנסעת באיזה אוטו והם דיברו לשון הרע, וזרקת את עצמך מהאוטו ועוד כהנה וכהנה כל מיני מעשה חסידות נסתרים.

"היה לי שלב בתשובה, שאני חושב שהרבה בעלי תשובה עוברים אותו, שאתה ממציא לעצמך תורה. כמו אצל הקראים. אתה אומר לעצמך: ההלכה כמו שהיא קצת מורכבת לי, אז אני אמציא לעצמי תורה יותר קלה לעיכול. למשל, אני לא אסע בשבת, אבל אם מישהו אחר נוהג באוטו זה בסדר. הייתה תקופה שחברים שלי היו נוהגים ואני הייתי בא איתם בשבת לים ומנסה לרקוד על שתי החתונות. היו הרבה סיטואציות מאתגרות: דיברו סביבי לשון הרע, הייתי מנסה להסיט את נושא השיחה וזה היה יוצא לי בצורה מגושמת. לא צריך להרחיב לגבי המורכבות מול נשים. ככה המשכתי בדרכי עד שאתה מבין שאתה בעצם נורא בודד. כי אתה היחידי בעולם ששומר על ההלכה כמו שאתה שומר עליה. אתה היחידי בעולם שיש לו פסק שאומר שמותר לנסוע כשיהודי אחר נוהג. החילונים רואים אותך כטוב מה הקטע כאילו? בוא תנהג גם אתה!" והדתיים לא רואים אותך כדתי כי אתה באמת לא."

כל מאמין צריך שתהיה תמיכה חברתית באמונת שלו. נכון. כל אדם צריך סביבה תומכת. וגם לצד השני התמונה הייתה מורכבת. מעולם לא הייתי בקטע של להתנתק לגמרי מהעולם הקודם. אני הדור שזכה ללמוד מכתב העת 'אדרבה' [כתב עת פנימי של מגזר החוזרים בתשובה], מהרב ניצני, מהרב עופר גיסיין. זו הייתה תקופה שבה הם בדיוק הוציאו החוצה את הלקחים מתהליך התשובה ולמדנו מהטעויות שלהם.

"באותה תקופה התפרצה למודעות המורכבות של החינוך בדור שני של בעלי תשובה והבעיות שיש בעולם החרדי, למשל: עד כמה שונה זוגיות בעולם החרדי ממה שהתרגלנו. כתב העת 'אדרבה', שהתחיל להתפרסם בערך כשחזרתי בתשובה, תיאר את הקשיים של בעלי תשובה בעולם החרדי: בעלי התשובה עזבו את העבודה שלהם, התנתקו מהמשפחות שלהם, יצרו איזו מערכת בלתי אפשרית שנראתה לכולם דמיונית, אבל אין להם את המעמד בעולם החרדי. החרדים לא מכירים בהם, חוששים מפניהם ומתייחסים אליהם כאל סוג ב'. זה דחף אותי מראש לציבור הדתי לאומי. זה היה נראה לי ציבור שיותר יכול להכיל את הניסיון שלי לחבר בין חיים יהודיים לבין הנושאים שהתעסקתי בהם לפני העולם החדש שאני נכנס אליו. אם ה' היה רוצה שאני אהיה תלמיד ישיבה חרדי רגיל הייתי נולד למשפחה חרדית.

"לא באתי מאיזשהו משבר: לא הייתי פושע, לא הייתי בכלא, לא התעללו בי, אין לי סיפור קורע לב שמתאר איך חזרתי בתשובה משאול תחתיות. החזרה בתשובה שלי היא המשך להתפתחות רוחנית אינטלקטואלית שעברתי. לכן הלכתי גם ללמוד תורה וגם ללמוד באוניברסיטה, התחברתי לרב מנחם פרומן וצ"ל, לרב יצחק גינזבורג, לרב שבת רפפורט, לרב ריסקין ולכל מיני רבנים שיש להם את הסיפור הזה של החיבור בין דברים".

חלקו השני של הריאיון יפורסם בשבוע הבא, ובו נשוחח על המקורות היהודיים של התרבות המערבית ומי המציא את שנת השבתון כמשורד החינוך; על יישום עקרונות 'המשבר המתוכנן' בחיל האוויר, על היעלמותה של השמיטה ועל פרויקטים אפשריים בהשראתה.

אתה יותר יהודי ממני?

איתי אסמן

מהמסורת שלו. משל לאב שציווה את בניו שיקיימו את צוואתו וימשיכו את דרכו ואחד הבנים מחליט ללכת בדרך שונה וזרה ומטיח באחיו "גם אני הבן של אבא לא פחות ממך", "זה נכון" ענה לו אחיו "אבל אתה סוטה מהצוואה של אבינו". התורה שבכתב נמסרה מה' יחד עם התורה שבעל פה בסיני, הפרשנות לתורה שבכתב והמצוות נמצאים בתלמוד וזה מה שנקרא "יהדות". לידה לאמא יהודייה אמנם מקנה סגולת ישראל ושייכות לעם ישראל, אך היא בשום פנים ואופן לא מקנה זכות לעצב או למסור לדורות הבאים את התורה. התנאי לפרשנות התורה היא קודם כל להאמין שהיא ניתנה מהשמיים ולקיים אותה, ובנוסף - שיהיה לאדם רב ושישמע אותה, כך שיהיה רצף עד משה רבינו ומעמד הר סיני.

תמיד חשבתי שהם רואים בי כופר

אהבת ישראל אמיתית

אסור שהאהבה תקלקל את השורה, אהבת ישראל אמיתית היא גם צער עמוק על כך שיש יהודים שמנותקים מהיהדות שלה, וצער יותר עמוק צריך להיות מכך שיש כאן כאלו שרוצים ליצור כאן "ישראליות חדשה" כזו שמנותקת ומנתקת ממורשת ישראל, כזו שמפרשת את הפסוקים והמצוות איך שבא לה. האהבה מוכרחת לשים גבולות ברורים - לא כל יהודי יפרש את היהדות כראות עיניו וינימך אותה לתאורתיו ורצונותיו הרגעיים. אהבת ישראל צריכה להביא אותנו ללמד יהודים את היהדות כפי שנמסרה ממעמד הר סיני לאורך שרשרת הדורות בלי "צירת פשרות וסקרי דעת קהל פופוליסטיים. ללמד יהדות זוהי גם אחריות כלל ישראלית. כששואלים אותי "אתה יותר יהודי ממני?" הזו אני עונה: "אני לא יותר יהודי ממך, אבל אני למדתי מהי יהדות על פי מסורת ישראל ואם אתה רוצה אפשר ללמוד יחד".

פעם ניהלתי דיון בענייני היהדות עם 'חילוני' ובשלב מסויים הוא הטיח בי 'אתה יותר יהודי ממני?' והוסיף שהיהדות שייכת לכולם ואין למישהו בעלות עליה ועל הפרשנות שלה. אמירה זו גונזת בתוכה אמת גדולה ושקר גדול ולכן חשוב לברר אותה.

כשהייתי 'חילוני' בצבא יחד עם הדתיים למדתי הרבה הלכות תוך כדי השהייה במחיצתם. שבבת אחת כשישנו בחדר במוצב הם שכחו את האור דולק בחדר והתקשו לישון, היה להם צער מהדבר הזה. אמרתי להם "אני יכול לכבות לכם את האור, אין לי בעיה" והם הזדעזעו ואמרו לי "מה פתאום, גם לך אסור". לא הבנתי מה הם רוצים ממני, הסברתי להם שאני לא שומר שבת ובכל מקרה מחלל אותה וזה לא משנה אם אדליק מתג קטן והם התעקשו ואמרו בשום פנים ואופן לא. היחס שלהם כלפיי כאדם שאמור לשמור תורה גרם לי לחשבון נפש עמוק, היה בזה סוג של מחמאה ו'כבוד' כלפיי. תמיד חשבתי שהם רואים בי כופר, ולפתע שמתי לב שהם מתייחסים אליי כאל יהודי שחיוב התורה שייך גם לו, כלומר, שגם אם אני 'חילוני', קיום וחיוב התורה שייך גם אליי, כי אני יהודי.

התורה שייכת לכולם?

האמת הגדולה היא שהתורה בצורה גנוזה שייכת לכל היהודים - לנער ועד זקן, איש ואשה, עני ועשיר, בריא וחולה. התורה וישראל קשורים זה בזה קשר בל ינתק. אך מי שלא למד תורה אין לו זכות לפרש אותה כפי רצונו האישי. זה נכון ש"התורה שייכת לכולם והיא לא רק של הדתיים", אבל התורה היא גם לא של החילוניים, התורה לא שייכת למגזר כזה או אחר אלא היא מחייבת כל יהודי. התורה שייכת לכולם במובן המחייב, לא במובן הפרשני, היא אינה פלסטלינה שבני אדם יכולים לעצב ולפרש כמו שמתחשק להם. אני לא יותר יהודי ממי שלא למד תורה, אבל מי שלא למד את התלמוד - הזהות היהודית שלו חסרה, הוא יהודי שמנותק

asmanitai@gmail.com

להצטרפות לקבוצת ווטאפ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-5665005

היו שותפים - ראשי יהודי! התרומות מוכרות לצרכי מס. הקישו בגוגל: "תורמים לראשי יהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרוקו ברקוד:

קומיקס ילדים
"הגיע הזמן"

צרכים עם חיוך! :

9 ספרים רק ב-399 ₪

משלוח עד הבית ב-29 ₪

ראשיהודי

להזמנות: 02-6791122, 052-5665005, www.roshy.org

בואי להשפיע
בלב תל אביב!

מזמנת ליום סירות

יום ראשון י"ב אדר א 13.2	יום שלישי ז' אדר א 8.2	יום ראשון ה' אדר א 6.2
--------------------------------	------------------------------	------------------------------

התפקיד מצרין תקשורת בין אישית וארגון גבוהה
לפרטים: 050-7770352 יסכה

טו' בשבת הגיע, זמן התעודות

יובל לוינגר
חינוך פשוט

בצעירותי.

השבוע נערכה אחת הבחינות ה'מפחידות' ביותר עבור תלמידי התיכון - בחינת הבגרות במתמטיקה.

בזמן שילדי הגן שרו לכבוד ט"ו בשבט: "רון בלב ואת ביד" היו תלמידי התיכונים עם רעדה בלב ומחשבות ביד. ימים כלילות ישבו הנערים והנערות להתכונן למבחן שמסכם את כל מה שלמדו והשקיעו. יתכן וברגע אחד של לחץ הם שכחו מה שכבר למדו וידעו. בדיחה עצובה מספרת כי ההבדל בין תלמיד טוב לתלמיד גרוע הוא שתלמיד טוב שוכח את הכל רגע אחרי המבחן ואילו תלמיד גרוע שוכח הכל רגע לפני המבחן. גם אם הבדיחה אינה מדוייקת היא מעידה על כך שלמרות ההשקעה הרבה של התלמיד יתכן ויקבל ציון נמוך יותר מהידע שצבר והציון הזה ילווה אותו כל חייו.

אחרי הכל, החיים הם לא שיעור חשבון - הם גם מבחן. הציון שיירשם להם בתעודת הבגרות ילווה אותם עוד שנים ארוכות. ספק אם מישוהו יזכור כי לפני עשור הייתה מגפה שהשפיעה על הציונים או על מצב הרוח של התלמידים.

לכן, אני פונה אליכם - המורים שמגישים את התלמידים לבחינות הבגרות והמורים היקרים שכותבים את התעודות.

לפני שאתם כותבים ציון, הערה או "סתם" מקיפים בעיגול, תקיפו גם את כל מידותיו הטובות של הילד.

זכרו שהשנה היא שנה מאתגרת עבור כל אחד מאתנו. איננו יודעים באיזו מציאות מורכבת נמצא הילד כעת. כיצד השפיע עליו הבידוד מהחברים, כיצד הוא מתמודד עם חוסר הוודאות המתמשך, האם יש קושי כלכלי במשפחתו וכיצד הדבר משפיע עליו?

המעט שאנו יכולים לעשות הוא להקדיש עוד רגע של מחשבה כדי לדייק את ההערה או הציון ולהעניק לילד תחושה של ערך ושייכות.

וגם אליכם אני פונה, תלמידים יקרים:

אם בכל זאת קיבלתם הערה קצת פוגעת או מעליבה, אני מזמין אתכם לכתוב לעצמכם את ההערה שאתם מאמינים בה.

זכרו!

ההצלחה שלכם לא תלויה בשום תעודה.

התעודה האמיתית שלכם היא תעודת הלידה שקיבלתם מאלוקים.

הוא בחר להביא אתכם לעולם וכנראה העולם לא יכול היה להסתדר בלעדיכם.

ברגעים אלו יושבים מורים ומורות וכותבים את התעודות לסיום המחצית. גם התלמידים עומדים ומצפים לראות את הציון שיקבלו: כי מציון תצא תורה.

אני כותב את ההערות לתלמידים, והיד שלי רועדת, כותבת ומוחקת. עד שנראה לי לרגע שכתבתי את ההערה המתאימה, שוב עולה החשש: "מי יודע אם צדקתי...?" האם תלמיד או תלמידה יפגעו מההערה שכתבתי להם בתום לב?

באופן אישי, אינני זוכר ציונים רבים שקיבלתי בשתיים עשרה שנות הלימוד שלי, וגם לא את הציונים שקיבלתי בתואר הראשון או בתואר השני...

הערה אחת אני בהחלט זוכר וכנראה גם לא אשכח. זו הייתה הערה שניתנה לי יחד עם התעודה של כיתה ו'. את התעודה וה'המלצה' הייתי צריך לשלוח לישיבה התיכונית שאליה רציתי להתקבל.

המורה היה צריך להקיף בעיגול כיצד הוא מגדיר את ההשקעה שלי בקיום המצוות:

א. מזולזל. ב. מניח את הדעת. ג. מקפיד בקיומן. ד. מקפיד על קלה כבחמורה.

עד היום אני זוכר במדויק את העיגול שהקיף את המילים: "מניח את הדעת". נעלבתי מאוד, אך לא ידעתי מה עלי לעשות. בקושי הבנתי מה פירוש הביטוי: "מניח את הדעת"...

כיום אני יכול לשאול: "את הדעת של מי רציתי לרצות?" אבל אז עוד לא ידעתי...

נכון ונעלב, הייתי צריך להציג את התעודה בכל ישיבה שאליה רציתי להתקבל...

עברו שנים, ואני פוגש חברים שבתעודה שלהם המורה הקיף בעיגול "מקפיד בקיומן" או "מקפיד על קלה כבחמורה".

חלק מהם עם כפת השמיים מעליהם, אינם שומרים תורה ומצוות. לא קלה ולא חמורה.

מאז למדתי לא להאמין לכל מה שכותבים עלי, אבל כשהייתי נער תמים לא היו לי התובנות האלה.

באותם רגעים, הדבר היחיד שראיתי מול עיניי היה הציון או ההערה שכתב לי המורה.

מאז, בכל פעם שאני כותב הערה לתלמיד או תלמידה או שעלי לכתוב ציון נמוך בתעודה, אני נזכר באותה הערה שקיבלתי

לא יאמן... פשוט לא יאמן...

רוצים להתחדש? מאות התועדויות מחכות לכם באתר 'קורב אליך'

הרב שבתאי סלנטצקי, שליח חב"ד באנטוורפן

נעליים

בגן עדן לא צריכים נעליים כי אין שם קוצים, אבל בעולם הזה אי אפשר בלי נעליים שישמרו עלינו ויגביהו אותנו מהארציות שמאיימת להטביע אותנו בתאוה וכבוד < בגן עדן אוהבים נעליים קרועות מהעולם הזה, כאלו שנקרעו מתוך מאבק לכבודו של הקדוש ברוך הוא, גם אם לא תמיד ניצחו בו.

אפוא אנו מברכים "שעשה לי כל צרכי" על הנעליים, כאשר הן בסך הכל צורך אחד מתוך רשימה ארוכה מאוד של צרכי האדם?

אחד ההסברים על כך הוא הסבר האבודרהם: כשאדם קם בבוקר וחפץ לצאת לעבודתו, לרכוש מצרכים עבור ביתו וכן הלאה, הוא יכול לעשות זאת דווקא כשיש נעליים לרגליו. אם כן, אומר האבודרהם, מי שמאפשר לנו לעשות את "כל צרכינו" אלו הנעליים! וזו משמעות הברכה "שעשה לי כל צרכי" על נעליים; אנו לא מתכוונים לומר שכל צרכינו נמצאים בנעליים עצמן, אלא שהנעליים מאפשרות לנו לעשות את כל צרכינו. אנו כאילו אומרים: "שעשה לי נעליים המאפשרות לי לעשות את כל צרכי".

אלא שהסבר האבודרהם איננו מספיק ומכמה סיבות: ראשית, פשטות הברכה "שעשה לי כל צרכי" איננה ברכה על האפשרות לעשות את צרכינו, אלא הודאה על כך שה' "עשה לי כל צרכי", כלומר הוא כבר העניק לי את צרכי.

בנוסף, אנו מוצאים בחז"ל ביטויים מפליגים על חשיבותן של הנעליים כגון "מי שמנעלים לרגליו - אדם הוא"; "לעולם ימכור אדם קורות ביתו וייקח מנעלים לרגליו" ואפילו: "שבעה מנודין לשמיים: מי שאין לו אישה... והמונע מנעלים לרגליו". מכל זה מובן שנעליים אינן רק אמצעי ליציאת האדם לעסקיו, אלא הן טומנות בחובן משמעות גדולה ועמוקה בהרבה.

המגן אברהם בספרו 'זית רענן' והרמ"ע מפאנו מבארים כי קודם חטא עץ הדעת, לא נזקקו אדם וחווה לנעליים כי האדמה הייתה רכה ופורייה, ללא אבנים וקוצים. ולא רק בגשמיות הייתה האדמה רכה ונעימה, אלא גם ברוחניות היא הייתה אדמה מזוככת קודם החטא, ועל כן לא נדרש אדם הראשון ליצור הפסק בינו לבין הקרקע שימנע

מחקר מעניין שנערך בארצות הברית ביקש לבחון מהו הדבר הראשון שאנשים בוחנים כשהם פוגשים מישהו חדש.

ממצאי המחקר העלו, מטבע הדברים, כמה וכמה תשובות. יש הבוחנים תחילה את עיניו של השני, יש המסתכלים על הבגדים בכללות, אך יש גם אחוז מסוים של אנשים שהצהירו כי הדבר הראשון אותו הם בוחנים אלו הנעליים... ובאמת אנו רואים אנשים רבים המשקיעים בנעליהם השקעה גדולה יותר מבשאר הבגדים, ורואים בהן 'סמל סטטוס' שלהם.

אלא שלאמיתו של דבר - יחס מיוחד לנעליים איננו נחלתם של אנשים מסוימים בלבד, אנו פוגשים אותו גם בהלכה! כל יהודי האומר ברכות השחר מברך בכל יום ברכה מיוחדת על הנעליים - היא ברכת "שעשה לי כל צרכי", שעל פי דברי הגמרא בברכות, מברכים אותה בעת שנעולים נעליים. וכך, בעוד שעל חולצתו, מכנסיו וכן הלאה מברך היהודי ברכה אחת כללית - "מלביש ערומים", על הנעליים הוא מברך ברכה מיוחדת ושבה לבוראו "שעשה לי כל צרכי".

מאיזו סיבה הנעליים זוכות ליחס כל כך מכבד עד שאנו רואים בהן את "כל צרכי" של היהודי? האם כשאנו בעלי נעליים, כל צרכינו באו על סיפוקם? **האם לאנשים עם נעליים אין בעיות פרנסה ובריאות? איך**

הרב חיים מיכאל דב-בר ויסמנדל הגיע לסיכום עם הנאצים ימ"ש במהלך השואה, לפיו הוא יוכל לפדות יהודים ולהצילם ממוות בעבור כופר נפש גבוה אותו ישלש לידי הנאצים. משהסיכום הושג, הזדרז הרב ויסמנדל למצוא כמה אנשים שיעברו אצל עשירים יהודים בארצות הברית ויתרמו אותם לצורך המטרה הנעלה של הצלת יהודים מיד הנאצים.

מסופר שאחד מהם הגיע לעשיר מסויים וניסה להדביקו בהתלהבות לנוכח האפשרות להציל את אחיו היהודים ולמלטם ממוות קשה ואכזרי, אלא שהעשיר גילה אטימות מבחילה ובמקום לנדב בעין יפה, הוא החל מטיל ספק בהיתכנות של הדבר. "לא נשמע לי הגיוני מה שאתה מספר... אתה אומר שבעד סכום כסף הנאצים יצילו יהודים?" "יש לך הוכחות כלשהן?" שליחו של הרב ויסמנדל ניסה להסביר ולשכנע בדרכים שונות אך ללא הועיל.

בשלב כלשהו אמר העשיר ערל הלב בחיוך ציני: "אוהו, אתה לוחץ מאוד. נו, פשוט תאמר לי כמה כסף אתה עצמך תרוויח מהסיפור ואת הסכום הזה אתן לך... אטימותו ודבריו שברו את רוחו של אוסף הכספים שידע כי בכסף שיאסוף תלויים חיים של יהודים יקרים והוא פרץ בכבי.

לסיפור הזה אין 'האפפי אנד'. העשיר לא פתח את סגור לבו וארגנו. הכסף השתלט עליו, ואני רוצה לשאול מה עלינו לעשות כדי שזה לא יקרה גם לנו - עם כסף או בתחומים אחרים של העולם הזה. מי שלא זוכר את "מותר האדם" שבו והולך אחר תאוותיו בכל כוחו, ימצא עצמו מתבהם ומאבד את עצמו. **המשפיע ר' מענדל פוטרפס אמר פעם: "הכרתי אנשים גדולים שקצת כסף, קצת תאוה וקצת כבוד, הפכו אותם לאנשים קטנים מאוד".** אז מה יכול לשמור עלינו מפני השתלטות הגשמיות על הראש שלנו? במילה אחת, התשובה היא: נעליים.

ממנו חיבור אל האדמה הנמוכה והגשמי.

הצורך בנעליים התחיל לאחר חטא עץ הדעת והקללה "קרוץ ודרדר תצמיח לך", אז נדרשו אדם וחווה ליצור חיץ בין עורם לבין הקרקע כדי שלא להיפצע פיזית וכדי שלא לרדת מבחינה רוחנית ולשקוע בארציות.

אם כן, אנו מבינים שתפקיד הנעליים חשוב מאין כמוהו. הנעליים מבטאות את חובת האדם לשמור על עצמו תמיד 'טפח מעל הקרקע' ולדאוג שעסקו בענייני העולם לא יהפוך להיות חלק ממהותו. גם כשהוא יוצא לעבודתו, שומה עליו לנעול נעליים שיכדילו בינו לבין הקרקע עליה עומד וזיכירו לו כי יש בו צלם אלוהים. בכל עת עליו לוודא שבינו לבין הקרקע יש מרחק וכי הוא עצמו ניצב מעל לקרקע.

המסר של הנעליים לאדם הוא: שמור על ייחודיותך ומעלותיך כיהודי בעל נשמה אלוהית. אל תיתן לממשק שלך עם העולם ליטול ממך את 'הציור' הרוחני שלך ולעמעם את אורך. **הצב חיץ בינך ובין הגשמיות והחומריות** ותזכור בכל עת שמלבד גוף יש בך גם שאר רוח! אל תהיה מונע מאגו ואנוכיות בלבד, אלא תביא לידי ביטוי את הרוח שבך ותפיץ טוב ואור סביבך!

זהו עומק דברי האבודרהם שברכת "שעשה לי כל צרכי" היא על היות הנעליים אלה המאפשרות לאדם לעבוד ולעשות את כל צרכיו: הנעליים, אומר האבודרהם, הן המאפשרות לנו לעשות את כלל צרכינו בלי לשקוע בהם כליל ולראות בהם את תכלית הכל. הנעליים המבדילות בין האדם לקרקע העולם, עוזרות לנו לשמור על רוממות רוחנו ולא להפוך להיות כבהמות ממש, אשר מלבד אכילה, שתייה ושאר צורכי הגוף, אין להן בעולמן כלום.

לכן אומרת הגמרא שמי שיש לו מנעלים לרגליו הוא בבחינת "אדם" ולהיפך, שכן ללא המנעלים, מהר מאוד אנו עלולים לאבד את ה"אדם" שבנו ולמצוא שכל מאוויינו הם ארציים ונמוכים. לא סתם ממליצים חז"ל למכור את קורות ביתנו עבור נעליים ולא בכדי אנו מייחסים לנעליים חשיבות כה רבה, עד שאנו מברכים עליהן "שעשה לי כל צרכי", שכן מי שיש לו "מנעלים" והוא מודע למעלותיו האמיתיות והעצמיות (שאינן מסתכמות ביכולת לאכול בשר שמן ולשתות יין משובח), יש לו הכל!

מסופר כי פעם נכנס ה'צמח צדק' לבית המדרש ושאל את תלמידיו מה רצונם לשמוע - מאמר חסידות או סיפור? כיוון שהיה זה חריג שה'צמח צדק' יציע לספר סיפור, הבינו התלמידים שדברים בגו ואמרו: סיפור.

מיד החל הצמח צדק מספר כך: מעשה ביהודי שהיה בעל אכסניית דרכים והשכיר אותה ליהודי אחר. עברה שנה, הגיע מועד תשלום השכירות אך לא היה ביד השוכר את דמי השכירות והוא נותר בעל חוב. עברה שנה נוספת בה לא שולמו דמי השכירות ובעל האכסניה הלך לרבו ונועץ עמו כדת מה לעשות עם השוכר שאינו משלם את השכירות.

שמע רבו את דבריו ואמר: "השוכר המסכן הוא בעל משפחה והאכסניה הינה מטה לחמו הבלעדי, על כן רחם עליו והשאר אותו באכסניה". וכמעשה זה היה גם כעבור שנה; בעל האכסניה סר לרבו בטרוניה על החזקת האכסניה על ידי "השוכר" חנים אין כסף, שאלו מה עליו לעשות וזה השיב שירחם עליו וישאיר בידיו את האכסניה. משעברה שנה נוספת של אי עמידה בתשלום השכירות, החליט בעל האכסניה לפעול על דעת עצמו ואמר לשוכר שעליו לעזוב את האכסניה ולמצוא לו מקור פרנסה חילופי...

לאחר ה'מאה ועשרים' של בעל האכסניה הוא הגיע לבית דין של מעלה וביקשו לדון אותו לכף חובה על שהשליך את אחיו השוכר לגורלו ונטל ממנו את האכסניה שנתנה לו את מעט פרנסתו, זאת על אף ששמע מרוב כי יש לרחם עליו ולהשאיר בידו. אלא שבעל האכסניה ערער על סמכות המלאכים להכריע את דינו לחובה בטענה שהם לא היו בעולם ואין להם תאוה לממון, כך שהם לא מבינים לאשורו את הקושי שבהפסד כספי בשל רחמים על יהודי שני.

טענתו התקבלה והביאו אותו לדין בפני הבית יוסף, ה"ב"ח וחתנו ה"ט"ז, נשמות שהיו בעולם. גם הם עמדו להכריע את דינו לכף חובה,

אלא שגם כלפיהם הייתה לו טענה: אתם הרי כבר שנים רבות נמצאים כאן בגן עדן, והספקתם לשכוח את גודל האתגר שבהתמודדות עם תאוות הממון. אני רוצה שידונו אותי דינים הנמצאים בעולם!

פנה הצמח צדק אל תלמידיו ושאל, "נו, מהי דעתכם, הצדק איתו?" "יפסוק נא רבנו" אמרו התלמידים שהבינו מה מתרחש לנגד עיניהם, והצמח צדק הכריז בקול: "הוא צודק!" "הוא צודק!" "הוא צודק!"

קשה מאוד להיות כאן בעולם ולזכור שכסף ותאוות גשמיות אינן תכליתנו. אתגר עצום הוא לשמור על היבדלות מהארציות גם כשאנו מתעסקים עמה כדי לכלכל עצמנו ולהתקיים. לכן כה חשובות הן הנעליים. מי שמצליח לנעול נעליים רוחניות ולהישאר באמצעותן טפח מעל לקרקע, יזכה לשמור על רוחו ומעלות נשמתו על אף מעורבותו בחיי המעשה.

בחור שהתקרב לאידישקייט הגיע להתוועדות אצלנו, ובמהלכה הוא פתח את סגור ליבו ושיתף בקושי שלו להתמודד עם היצר והפיתויים האורבים לנו בכל צעד ושעל. "פעם אני מצליח להתמודד ופעם אני נכנע ונופל, פעם אני קם ופעם מועד, כבוד הרב, בשביל מה כל זה?" ידעתי שלנעליים יש אצלו חשיבות גדולה ועל כן אמרתי שאספר סיפור על נעליים שיישב את טענתו.

אדמו"ר הזקן סיפר ששמע מרובו הרב המגיד בשם הבעל שם טוב, כך: ידוע שהמלאכים לא מתחילים בשירתם לה' למעלה, עד שבני ישראל מתחילים את תפילתם והילולם למטה. וכך, בבוקר שמחת תורה משכימים המלאכים ומבקשים להתחיל את שירתם ולשבח לבורא יתברך, אלא שהם מגלים שבתי הכנסת עודם ריקים והמתפללים לא הגיעו, בגלל שהתעייפו מריקודיהם עם ספרי התורה אמש.

המלאכים שלא אוהבים לבזבז את הזמן בבטלה, סרים בינתיים לגן עדן כדי לראות מה עניינים, ואז הם מבחינים בערימת נעליים קרועות. מה פשר הנעליים, הם שואלים את המלאך מיכאל והוא משיב להם: "אה, זו הסחורה שלי! הנעליים הקרועות הללו", ממשך המלאך מיכאל, "הן הנעליים איתן רקדו בני ישראל הלילה לכבוד התורה, ואני עושה איתן כתר מלוכה לקב"ה! מט"ט יוצר כתרים מהתפילות ואילו אני יוצר כתרים מהנעליים הקרועות!"

ואז הוא מצביע על הנעליים ואומר: "אלו נעליים ממעוררטיש, אלו ממינסק ואלו מפינסק וכן הלאה!" עד כה דברי הבעל שם טוב במעלת הריקודים בשמחת תורה.

שאל הרבי פעם: מדוע דווקא נעליים קרועות? הרי בלהט הריקודים של ההקפות, קורה שנקרעת גם חולצה, נופל כפתור, הכובע עף מהראש ונרמס ברגלו של מאן דהו שלא מותיר לו צורת כובע וכך הלאה. מדוע אם כן יוצר מלאך מיכאל כתר לקב"ה דווקא מן הנעליים הקרועות?

מסביר הרבי נפלא: הכובע שייך לראש (ומייצג חלקים "גבוהים" באדם). החליפה היא מלבוש כבוד. שאר הבגדים הם לצניעות ואילו הנעליים הן כדי להציל מ"קוצים וברקנים" ומגינות על רגלינו מלדרוך על אבן נגף מכאיבה. משמעות הדבר היא שהנעל מסמלת את ההתמודדות שלנו עם "קוצים" ו"אבנים" רוחניים. הנעל מייצגת את המלחמה שלנו בתאוות ונטיות שליליות.

לעיתים אנו מצליחים לעמוד איתנים כנגד התאוות ושומרים על עצמנו מליפול, אבל לפעמים "הנעל" שלנו קרועה ואנו נופלים... הנעל הקרועה לא יושבת טוב על רגלינו ותוך כדי שאנו נאבקים בקוציו ואבניו של היצר, אנו מועדים. אומר המלאך מיכאל - **מזה אעשה כתרים לקב"ה, מן הנעליים הקרועות שבעליהן נפלו בעת שנלחמו ביצרם, שכן המלחמה וההתמודדות חביבות על הקב"ה מן הכל, גם אם בסופו של דבר הייתה מעידה!**

יהי רצון שנצליח כולנו לפעול בעולם אך להישאר מרוממים מן העולם, לעמוד עם שתי רגליים יציבות על הקרקע, אך להיות תמיד עם נעליים שיפרידו בין הארציות לבינינו וישאירו אותנו "טפח מעל לקרקע". מפליא לראות שגם לעתיד לבוא, כאשר העולם כולו יזדכך והנעליים לכאורה יתייתרו, שכן כל מקום יהיה בבחינת "אדמת קודש" בה יש להשיל הנעליים מעל הרגליים, אף על פי כן נאמר בישיעיהו **"והדרין בנעלים"**. הקב"ה יחבב גם אז את נעליהם של ישראל, אלה שבאמצעותן הם פעלו גאולה!

